

**İLKÖĞRETİM 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
TÜRK POP MÜZİĞİNDEN ETKİLENME DÜZEYLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Hazırlayan
Amaç PALA**

**İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim
Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**Danışman
Prof. Cemal YURGA**

Yüksek Lisans Tezi

Malatya. 2009

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitümüz Yüksek Lisans Öğrencisi Amaç Pala tarafından Prof. Cemal Yurga danışmanlığında hazırlanan “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Türk Pop Müziğinden Etkilenme Düzeylerinin Değerlendirilmesi” başlıklı bu çalışma, Jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :.....

Üye :.....

Üye :.....

ONAY

Yukarıda imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2009

Prof. Dr.
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

“İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Türk Pop Müziğinden Etkilenme Düzeylerinin Değerlendirilmesi” konusu günümüzde değişen ve gelişen sosyal yapı içerisinde yer alan popüler kültürün en önemli özelliklerinden biri olan pop müzik, araştırmaya değer bulunmuştur. Müzik eğitiminde pop müziğinden yararlanılması gerektiği ve pop müziğinin metalaşmasından dolayı karmaşık hale gelen yapısı bu çalışmanın yapılması ihtiyacını doğurmuştur.

Lisans ve lisansüstü eğitimim sürecinde popüler müzik, Eser Çözümleme, Piyano eğitimi alanlarında bana kazandırdığı birikimlerden ve bu araştırmanın gerçekleştirilmesi aşamasındaki katkı ve yardımlarından dolayı öğretmenim, tez danışmanım Prof. Cemal Yurga'ya, lisans eğitimim boyunca yaralandığım tüm müzik eğitimi bilim dalı öğretmenlerime, araştırmanın değerlendirme kısmında yardımını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Mustafa Akdağ'a, düşüncelerinden yararlandığım kardeşim Duygu Pala'ya ve bana her konuda destek olan anneme ve babama teşekkür ederim.

ÖZET

Popüler kültür ürünü olan Türk pop müziği, ülkemizde 20. yüzyılın ikinci yarısında popülerleşmiş ve 21. yüzyılın en önemli müziklerinden biri olmuştur. Özellikle ilköğretim öğrencilerine yön veren bu müziğin, temel müzik eğitiminde yer alması gerektiği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı; ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin, Türk pop müziğinden etkilenme düzeylerini belirlemek ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda günümüz Türk pop müziğine farklı bir bakış açısı kazandırmaktır.

Bu çalışmanın evrenini Malatya il sınırlarında bulunan il ve ilçe okulları oluşturmaktadır. Örneklem, random (şans) yöntemi ile belirlenen beş il ve beş ilçe merkez okullarıdır. Bu çalışmada, tarama modeli olan anket tekniği uygulanmıştır. Anket 28 sorudan oluşmaktadır. Toplam 1029 öğrenci tarafından cevaplanmıştır. Anketlerden 1008'i değerlendirilmiş, deneklerin sürekli aynı yanıtı verdiği 21 anket ise değerlendirilmeye alınmamıştır. Elde edilen veriler SPSS 13.0 yazılımı ile bilgisayar ortamına aktarılmış ve bu yazılım ile gerekli olan veri analizleri yapılmıştır. Veri analizleri sonucunda bulgular, tablolar haline getirilmiş ve tablolar ışığında bu veriler yorumlanarak önerilerde bulunulmuştur.

Tezin literatür bölümünde, pop müziği ve popüler kültür ile ilgili tanımlardan, pop müziğin türlerinden, Türk pop müziğinin tarihinden bahsedilmiştir. Bu bölüm kitaplardan, makalelerden, tezlerden, internetten ve yabancı kaynaklardan yararlanılarak oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın sonucunda, ilköğretim 8. sınıf ğrencilerinin Türk pop müziğinden önemli derecede etkilendikleri saptanmıştır. Öğrencilerin görüşleri doğrultusunda Türk pop müziğı ile ilgili sorunlarına, çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kültür, Popüler Kültür, Pop ve Popüler, Pop Müzik, Türk Pop Müzik.

ABSTRACT

Turkish pop music, the outcome of popular culture, has become popular in the second half of the 20th century in our country and it has become one of the most important music genres of the 21th century. This music which gives a direction especially to the students of primary schools is thought to take place necessarily in basic music education.

The aim of this study is to determine the level of effects of Turkish pop music on 8th class students and to provide a different perspective to today's Turkish pop music according to the views of students.

The universe of this study is schools in the city centre and the district of Malatya. The sample, the schools in five cities centre and the districts are have been determined by random sampling method. In this study, the poll technique has been applied. The poll has 28 questions. The poll has been answered by 1029 students in total. Of all the poll, 1008 have been evaluated while 21 of them haven't been taken into consideration as the experimentals have given the same answers haven't been evaluated. The datas obtained have been transfered to the computer with via SPSS 13.0 software and necessary data analyses have been made. After data analyses the results have been transfered into the charts and according to these charts advices have been made by commenting charts.

In the information part of this thesis, the definitions of pop music and popular culture, genres of pop music, the history of Turkish pop music have been mentioned. This part has been constituted with the help of books, articles, thesises, Internet and foreign sources.

At the end of the study, it has been determined that 8th class students of primary schools have been considerably effected by the Turkish pop music. With the help of students' ideas, it has been tried to provide solutions to the problems in Turkish pop music.

Key Words: Culture, Popular Culture, Pop and Popular, Pop Music, Turkish Pop Music.

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.	Öğrencilerin müziğe verdiği önem.....	47
Tablo 2.	Ülkemizde pop müziğine ne kadar önem verildiği.....	48
Tablo 3.	Öğrencilerin Türk pop müziğini ne kadar sevdiği.....	50
Tablo 4.	Öğrencilerin Yabancı pop müziğini ne kadar sevdiği.....	51
Tablo 5.	Öğrencilerin Türk pop müziği videolarından ne kadar etkilendiği.....	52
Tablo 6.	Gün içinde öğrencilerin ne kadar pop müziği dinlediği.....	53
Tablo 7.	Türk pop müziğinin kültürümüze olumlu etkisinin ne kadar olduğu.....	54
Tablo 8.	Türk pop müziğinin kültürümüze olumsuz etkisinin ne kadar olduğu.....	56
Tablo 9.	Televizyon yayınlarında Türk pop müziğinin ne kadar yer alması.....	57
Tablo 10.	Televizyon yayınlarında Yabancı pop müziğinin ne kadar yer alması.....	59
Tablo 11.	Radyo yayınlarında Türk pop müziğinin ne kadar yer alması.....	60
Tablo 12.	Radyo yayınlarında Yabancı pop müziğinin ne kadar yer alması.....	62
Tablo 13.	Eurovision Şarkı Yarışmasının pop müziğe katkısının ne kadar olduğu.....	63
Tablo 14.	Eurovision Şarkı Yarışmasına katılan şarkı sözlerimizin ne kadar Türkçe olması gerektiği.....	65
Tablo 15.	Eurovision Şarkı Yarışmasına katılan Türk pop şarkısında yabancı sözlerin ne kadar yer alması gerektiği.....	66
Tablo 16.	Son yıllarda Türk pop müziğinin Arabeskten ne kadar etkilendiği.....	68
Tablo 17.	Son yıllarda Türk pop müziğinin GTHM'den ne kadar etkilendiği.....	69
Tablo 18.	Son yıllarda Türk pop müziğinin GTSM'den ne kadar etkilendiği.....	71
Tablo 19.	Son yıllarda Türk pop müziğinin Rock müziğinden ne kadar etkilendiği.....	72
Tablo 20.	Türk pop müziğinin 5 - 10 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmekte olduğu.....	74
Tablo 21.	Türk pop müziğinin 10 - 20 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmekte olduğu.....	76
Tablo 22.	Türk pop müziğinin 30 - 40 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmekte olduğu.....	77

Tablo 23. Türk pop müziğinin 40 yaş ve üzerinde ne kadar dinlenmekte olduğu.....	79
Tablo 24. Pop müziği sözlerinin öğrencileri ne kadar etkilediği.....	81
Tablo 25. Pop müziği ezgisinin öğrencileri ne kadar etkilediği.....	82
Tablo 26. Pop müziği ritminin öğrencileri ne kadar etkilediği.....	84
Tablo 27. Pop müziği şarkı sözlerinin ne kadar anlamlı olması gerektiği.....	86
Tablo 28. Pop müziğinin duyguya ne kadar önem verdiği.....	87

KISALTMALAR

F	Frekans
%	Yüzde
GTHM	Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	Geleneksel Türk Sanat Müziği
sd	Serbestlik Derecesi
X²	Ki - Kare Katsayı Değeri

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	1
1. BÖLÜM.....	4
GİRİŞ.....	4
1.1. Problem.....	6
1.2. Alt Problemler.....	6
1.3. Amaç.....	6
1.4. Önem.....	6
1.5. Sayıtlar.....	7
1.6. Sınırlılıklar.....	7
2. BÖLÜM.....	8
YÖNTEM.....	8
2.1. Araştırmanın Modeli.....	8
2.2. Evren ve Örneklem.....	8
2.3. Araştırmada Kullanılan Anket Formunun İçeriği.....	9
2.4. Verilerin Elde Edilmesi.....	9
2.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	10

3. BÖLÜM.....	11
3.1. POP MÜZİK VE POPÜLER KÜLTÜR TANIMLARI.....	11
3.1.1. Kültür Kavramı.....	11
3.1.2. Popüler Kültür Kavramı.....	14
3.1.3. Pop ve Popüler Kavramı.....	16
3.1.4. Pop Müzik ve Popüler Müzik Kavramı.....	18
3.1.5. Türk Pop Müzik Kavramı.....	21
3.2. POP MÜZİK TÜRLERİ.....	22
3.2.1. Türk Pop.....	23
3.2.2. Türk Rock.....	23
3.2.3. Protest Pop.....	24
3.2.4. Pop Arabesk.....	24
3.2.5. Rhythm and Blues.....	25
3.2.6. Funk.....	25
3.2.7. Soul.....	25
3.2.8. Country.....	26
3.2.9. Disco.....	26
3.2.10. Reggae.....	26
3.2.11. New Wave.....	27
3.2.12. Heavy Metal.....	27
3.2.13. Folk Rock.....	27
3.2.14. Soft Rock.....	28
3.2.15. Hard Rock.....	28
3.2.16. Progressive Rock.....	28
3.2.17. Psychedelic Rock.....	29
3.2.18. Electronic Rock.....	29
3.2.19. Literary Rock.....	30
3.2.20. Jazz Rock.....	30
3.2.21. Punk Rock.....	30
3.3. TÜRK POP MÜZİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	31
3.3.1. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Türk Pop Müziği.....	31
3.3.2. Cumhuriyet Dönemi Sonrası Türk Pop Müziği.....	32
3.3.2.1.1950 Öncesi.....	32
3.3.2.2.1950'ler: Taş Plak Dönemi.....	33
3.3.2.3.1960'lar: Aranjman Dönemi.....	35
3.3.2.4.1970'ler: Kaset Dönemi.....	37
3.3.2.5.1980'ler: Teknolojik Dönem.....	40
3.3.2.6.1990'lar: Pop Müziğin Popüler Yılları.....	42
3.3.2.7.2000'ler: Günümüz Pop Müziği.....	44

4. BÖLÜM.....	47
BULGULAR VE YORUMLAR.....	47
4.1. Müziğin ve Türk Pop Müziğinin Öğrencilerin Hayatındaki Yeri.....	47
4.2. Türk Pop Müziğinin Kültürümüze Etkileri.....	54
4.3. Televizyon ve Radyo Yayınlarında Türk Pop Müziğinin Yeri.....	57
4.4. Eurovision Şarkı Yarışmasının Pop Müziğine Katkısı.....	63
4.5. Türk Pop Müziğinin Diğer Müzik Türlerinden Ne Kadar Etkilendiği.....	68
4.6. Türk Pop Müziğinin Farklı Yaş Gruplarına Göre Dinlenme Oranları..	74
4.7. Pop Müziğin Müzikal Terimleri.....	81
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	89
SONUÇLAR.....	89
ÖNERİLER.....	95
KAYNAKÇA.....	98
EKLER.....	102

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Toplumun ayırt edici niteliklerinden bir tanesi olan kültür, insanların hayatlarının her aşamasını kuşatırken tutum ve davranışlarını da biçimlendirmektedir. İnsanların oluşturduğu bütün değerlerin ve varlığın toplamı olan kültür, günümüzde iletişimle iç içe geçmiştir. Sanayileşme ile birlikte gelen kapitalizm, birçok alanda olduğu gibi kültür üzerinde de belirleyici olmuştur. Ekonomik alanda da belirleyici olmaya başlayan kültür, bir meta olarak pazar koşullarında alınıp satılan bir ticaret ürünü haline dönüşmüştür. Dolayısıyla iletişim araçlarını elinde bulunduran egemen güçler kültüre de yön vermeye başlamışlardır (Topçuoğlu, 1995 : 116).

Kültürün ticarileşmesini sağlayan en önemli özelliklerden biri olan popüler kültür, gündelik hayata ilişkindir ve gündelik hayat bilgisine diğer kültürlerden daha fazla bel bağlamaktadır. Popüler kültür gündelik hayat ile kurulan bir retoriktir (Sözen, 2001 : 55). Popüler kültür, insanların gündelik hayatlarındaki sıkıntılarının oluşturduğu boşluklardan beslenmektedir. Aynı zamanda rahatlatıcı ve duyguları yatıştırma özelliği onu zirveye taşımaktadır. Medya tarafından oluşturulan “popüler kültür” egemen toplumsal ve ekonomik ilişkileri destekler, haklı çıkarır ve bu kültürün sürüp gitmesine yardımcı olur. Medya tarafından oluşturulan bu tür popüler kültür incelikle, ustalıkla planlanmış; planlanan ve tatbik edilen kasıtlı bir girişimden (örneğin reklâmlar, sloganlar gibi) daha çok, belli toplumların tarihsel gelişmeleri sürecinde ve belli koşullarda ortaya çıkan sistemsal bir oluşumdur (Alemdar ve Erdoğan, 1994 : 112 – 113).

Popüler kültürün oluşumunda en önemli görevi pop müzik üstlenmektedir. Pop müzik adından da anlaşılacağı gibi gündemde olan, çok ilgi çeken, eğlence amaçlı ve herkes tarafından bilinen yani popüler olan müzik demektir. Pop müziğin belirgin özelliklerinden biri ezgilerindeki sadeliktir. Ezgi yalın olduğu sürece akılda daha fazla kalacak, herkes tarafından mırıldanacak ve buna bağlı olarak gündemde olacaktır.

Sanayi devrimi sonrası yerleşen kapitalist düzenin ve fabrikalaşmanın belirlediği yaşam şeklinin içine 'boş zaman' kavramı da yerleşmiştir. Çalışma hayatının sıkıcılığından kurtulmak isteyen insanlar için boş zaman etkinliği gereksinimi doğmuştur. Boş zaman etkinliklerinin belirleyicisi ise eğlence endüstrisinin ürünü olan pop müziktir. (Çelik, 2002 : 45). Çalışma temposundan bunalan insanlar pop müziği dinleyerek, rahatlamaya ve gevşemeye başlamıştır. Artık sadece eğlenmeyi ve gevşemeyi düşleyen insana, bunu nasıl yapacağını tüketim endüstrisi göstermiş ve en gözde eğlendirici araçlardan birisi müzik olmuştur.

Toplumsal bir gerçek ve kültürel değişken olan müzik, eğitim kurumlarına girerek insanlarda ortak bir müzik beğenisi oluşturmaya çalışmıştır. Müzik eğitimi alan bireylerin müzik beğenisi geliştirilmiş ve müzikal beceri oluşturulmuştur. Günümüzde ise müzik eğitiminin birçok müzik türünden etkilenmesi ilköğretim müzik öğretim programlarının değişmesine neden olmaktadır. Bu müzik türlerinden pop müziğin, müzik eğitimi daha çok etkilediği görülmektedir. Bu da öğrencilerin müziksel gelişiminde pop müziğin önemli bir yeri olduğunu göstermektedir. Bundan hareketle bu araştırmada, 8. sınıf öğrencilerinin görüşleri alınarak günümüz pop müziğinin sorunları değerlendirilmiş ve 8. sınıf öğrencilerinin Türk pop müziğinden etkilenme düzeyleri belirlenmiştir.

1.1. Problem

Türk pop müziğinin ilköğretim 8. sınıf öğrencileri üzerindeki etkisi nedir? İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda, günümüzde Türk pop müziğinin sorunlarına ne gibi çözüm önerileri getirilebilir?

1.2. Alt Problemler

- Müzik öğrenciler için ne kadar öneme sahiptir?
- Öğrencilerin cinsiyete göre Türk pop müziğinden etkilenme düzeyleri nedir?
- Öğrenciler, Türk pop müziği dinlerken sözlerinden mi, ezgisinden mi, yoksa ritminden mi daha fazla etkilenirler?
- Yaş gruplarına göre Türk pop müziği ne kadar dinlenmektedir?
- Öğrenciler gün içinde ne kadar pop müziği dinler?

1.3. Amaç

Ülkemizde ilköğretim müzik eğitimi sorunları yeni bir revizyon dönemine girmiştir. Müzik eğitimi müfredat programının değişmesi bunun göstergesidir. Pop müziğinin müfredat programlarında yer alması gerektiğinden hareketle bu çalışmanın amacı; ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türk pop müziğinden etkilenme düzeylerini belirlemek ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda günümüz Türk pop müziğine farklı bir bakış açısı kazandırmaktır.

1.4. Önem

Meriam'ın dediği gibi müzik "kültürel olarak anlam yüklü sesler içinde kalıplaşmış bir etkinlikler, düşünceler ve nesnelere bütünüdür." Türk pop müziği de toplumsal olarak kabul gören / anlam verilen kültürel bir unsur olduğuna göre toplumumuzda bu müziğe verilen değer araştırmamızın konusu olması bakımından önem taşımaktadır.

Popüler kültür ürünü olan Türk Pop Müziği, ülkemizde 20. yüzyılın ikinci yarısındaki gelişimi sonucu popülerleşmiş ve 21. yüzyılın en önemli müziklerinden biri olmuştur. Özellikle ilköğretim öğrencilerini yönlendirmekte olan bu müziğin, müzik eğitiminde yer alması önemlidir.

1.5. Sayıtlar

Araştırmada, aşağıdaki sayıtlardan hareket edilmiştir:

- 8. sınıf öğrencilerinin temel müzik eğitimini aldığı ve iyi bir Türk pop müziği dinleyicisi oldukları varsayılmıştır.
- Öğrencilerin müzik türlerini ayırt edebildiği varsayılmıştır.
- Bu araştırmada öğrencilerin veri toplama sürecinde yöneltilen sorulara içtenlikle ve dürüstçe yanıt verdikleri sayıtlısından yola çıkılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

- Yapılan araştırma Malatya İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin görüşleri ile sınırlıdır.

2. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma evreninin büyük olması, evren hakkında genel bir bilgi sahibi olunması, araştırmanın varolan bilgisinin ispat edilmesi durumları göz önünde bulundurulduğunda araştırma modeli olarak genel tarama modeli kullanılmıştır.

İki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan tarama modelinin alt bir türü olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın bu bölümünde ankete dayalı olan araştırma yöntemi uygulanmıştır. Öncelikli olarak soru formu hazırlanmıştır, hazırlanan soru cetveli 3 farklı uzmana incelenmiş ve geçerliliği hususunda değerlendirilmeleri alınmış ve bu doğrultuda formda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ankete son hali verilip saha çalışmasına hazır hale getirilmiştir. Sahadan elde edilen veriler SPSS 13.0 yazılımı aracılığıyla bilgisayar ortamına aktarılmış ve bu yazılım ile gerekli olan veri analizleri yapılmıştır.

Araştırma için sosyo - ekonomik ve sosyo - kültürel açıdan kozmopolit bir yapıya sahip olan Malatya ili evren olarak seçilmiştir. Bilgi toplama aracının

uygulandığı beş il ve beş ilçe merkezi okullarında ulaşılan öğrenci sayısı örneklemdir. Anket ilköğretim 8. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Toplam 1029 öğrenci tarafından cevaplanmıştır. Deneklere uygulanmış olan anketlerden 1008'i değerlendirilmiş, deneklerin sürekli aynı yanıtı verdiği 21 anket ise değerlendirilmeye alınmamıştır. Ulaşılan kız öğrenci sayısı 515, erkek öğrenci sayısı ise 493'tür.

2.3. Araştırmada Kullanılan Anket Formunun İçeriği

Araştırmada kullanılan anket, yedi bölümden meydana gelmektedir. İlk bölüm müziğin ve Türk pop müziğinin öğrencilerin hayatındaki önemi, ikinci bölümde Türk pop müziğinin kültürümüze etkileri, üçüncü bölümde televizyon ve radyo yayınlarında Türk pop müziğinin yeri, dördüncü bölümde Eurovision Şarkı Yarışması'nın pop müziğine katkısı, beşinci bölümde Türk pop müziğinin diğer müzik türlerinden ne kadar etkilendiği, altıncı bölümde Türk pop müziğinin farklı yaş gruplarına göre dinlenme oranları ve son olarak da yedinci bölüm kızların erkelere göre pop müziği dinlerken müzikal unsurlardan (ritim, söz, ezgi, duygu) hangisine daha çok dikkat ettikleri konularını içermektedir.

2.4. Verilerin Elde Edilmesi

Verilerin elde edilmesinde İnönü Üniversitesi Kütüphanesi'nden, yabancı kaynaklardan, Yüksek Öğretim Kurumu Tez Tarama Merkezi'nden, internet ortamından ve anket aracılığıyla öğrencilerin görüşlerinden yararlanılmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Yapılan pilot çalışma sonrasında veriler uzmanlar tarafından tekrar gözden geçirilerek anket yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra anket uygulamasından elde edilen veriler kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS 13.0 yazılımı kullanılarak çözümlenmiştir. Anket sonuçlarına göre örnekleme oluşturan 8. sınıf öğrencilerinin görüşleri frekans, yüzdeler oranlarla karşılaştırılmış, ki - kare istatistik tekniklerinden yararlanılmış ve öğrencilerin Türk pop müziğine bakış açıları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Anketin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olabilmesi için tablolar oluşturulmuştur.

Serbestlik derecesi satır ve sütunun 1'er eksiğinin çarpımıdır. Ki – kare tekniğinin anlamlı olup olmadığını belirten ölçü birimidir. Ki – kare katsayı değeri, 5000'den çok olduğunda değişkenler arasında farkın olduğu görülür. $P < 0,05$ olduğunda deneklerin görüşleri arasında farkın olduğu görülür. Uygulanan testin anlamlı olduğu sonucuna varılır.

Veri analizinde elde edilen veriler frekansa dayalı değerlendirildiği için ki-kare testi kullanılmıştır. Cronbach Alpha 0,828 bulunmuştur. Bu sonuç kullanılan ölçme aracının güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ankette yer alan 28 soru beş seçenekli olarak hazırlanmıştır. Veri toplama aracında yer alan ifadeler için “Çok fazla”, “Çok”, “Kısmen”, “Az”, “Hiç” dereceleri kullanılmıştır.

3. BÖLÜM

3.1.POP MÜZİK VE POPÜLER KÜLTÜR TANIMLARI

3.1.1. Kültür Kavramı

Tüm öteki bilim dallarında olduğu gibi popüler kültür ya da popüler müzik başlığı altında yapılan bir müzik incelemesinde, incelemecinin bir tanımlama çabası içinde olması kaçınılmazdır. Tanımlama, tanımlanan şeyi tanımladığı çerçevede hareket ettiren temel işleviyle incelemeciye büyük kolaylık sağlar. Bu anlamda “tanımlayanın kendi perspektifini kısa ve yoğun bir biçimde aktarmak için kullandığı bir araç” olan tanım, bilimsel inceleme denilen çalışmanın ilk elde olmazsa olmaz koşulunu yerine getirmiş olur. Bilim insanı bir tanımla işe başlamak zorundadır. O olmadan hiçbir bilimsel araştırmanın yürütülemeyeceği, kuramsal bir çerçeve inşa etmenin mümkün olmayacağı açıktır. Tanımın çerçevelediği perspektifin açacağı yoldan yapılacak “betimleme”, bilimsel inceleme sürecindeki “ne” sorusuna yanıt verebilecektir. Böylece betimlemenin işlediği - ki bu ne sorusunun yanıtı ile elde edilen sonuçtur - kuramsal çerçeve ve yöntem ile bilimsel çalışmanın asıl hedefine, yani “neden” ve “nasıl” a yönelmek mümkün olacaktır (Erol, 2002 : 73).

Günümüzde kültür olgusu sosyal bilimler tarafından en çok ilgi duyulan alanlardan birini oluşturmaya başlamıştır. Son yıllarda akademisyenler kültürü anlama ve açıklama çabası güden bir oluşum içinde kültürel çalışmalar yapma girişiminde bulunmuşlardır. Kültür, her ne kadar son yıllarda üzerinde en çok durulan ve araştırılan olgulardan birisi olmasına ve çeşitli disiplinler tarafından - sosyoloji, antropoloji, felsefe gibi - üzerinde yapılan birçok tartışmaya rağmen açık seçik anlaşılabilmiş ve tanımlanabilmiş olan kavramlardan biri değildir. Bunun nedeni ise, kültürün

tanımlanmasında baş gösteren temel güçlüklerin aynı anda birden çok şeyi (olgu, yapı, durum v.s.) belirleme gayretinden doğmaktadır (Güneş, 1996 : 19).

Kelime olarak kültür İngilizcede, “culture” şeklinde kullanılmakta olup öncelikle, tarlayı sürüp ekime hazırlamak anlamına gelmektedir. Buna zamanla ekileni büyütme süreci, giderek, benzetme yoluyla da, insanların eğitilmesi anlamları eklenmiştir.

Robertson’a göre; “Sosyologlar bir araştırma sahası olarak kültüre, yalnızca toplumsal yapı sahasındaki ve toplumsal eylemdeki değişimin açıklanmasındaki önemi gösterebildiği takdirde ihtiyaç duyarlar” (Robertson, 1999 : 67). Bu anlamda kültür, sosyolojinin içine geç girmiştir.

Günümüz radikal düşünürlerinden Raymond Williams (Williams, 1993 : 42) kültür kavramını farklı zamanlarda bir bütünlük standardı, zihin alışkanlığı, sanat, genel entelektüel alışma, yaşam tarzının tamamı, anlamlandırıcı sistem, duygu yapısı, yaşam tarzındaki unsurların karşılıklı ilişkileri ve ekonomik üretim aileden siyasi kurumlara kadar her şey anlamında tanımlamıştır (Aktaran, Eagleton, 2005 : 48).

Kültür kavramının en yoğun şekilde kullanıldığı alanlardan birinin antropoloji olduğunu söyleyebiliriz. Antropologlar kültürün tanımlamasını yapmak için farklı yaklaşımlar kullanırlar. Antropologların kullandığı bu yaklaşımlardan biri betimleyici, diğeri de sınıflayıcı yaklaşımdır. Örneğin, kültür konusundaki araştırmaları ile ün yapmış İngiliz Antropologlardan E.B. Taylor, tutucu bir çerçevede kültür konusuna eğilmiştir. Kültür konusunda tutucu olan düşünürlerin kültüre olan ilgisi daha çok, insanların kullandığı araç gereçler, dinsel pratikleri ve inanış biçimleri ve bağlı oldukları gelenek ve göreneklere çerçevesinde gelişmiştir (Alemdar, 2005 : 21).

Tylor kültürü, bir toplumun üyesi olarak, insanoğlunun öğrendiği bilgi, inanç, sanat, hukuk, gelenek - görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütün olarak tanımlamaktadır (Güvenç, 1984 : 102).

Kültür üzerinde bir başka araştırmacı olan Moles (Moles, 1983 : 7), kültürün çok sayıda değerle yüklü olduğunu 250’den fazla tanımının bulunduğunu belirtmiştir. Konuyla ilgili çalışma yapanlardan Kroeber ve Kluckhohn, buldukları yüz altmış kültür tanımını betimsel, tarihsel, normatif, psikolojik, yapısal, genetik özellikli tanımlar ve eksik tanımlar olarak ancak yedi kategoride (Tolan, 1991 : 222 – 223) toplayabilmişlerdir.

Moles, Kroeber ve Kluckhohn da belirttiği gibi kültürün çeşitli tanımları aşağıda verilmiştir:

Kültür; bir toplumun üyeleri arasında paylaşılan, devredilen ve bir değişim süreci içinde bulunan öğrenilmiş davranış kalıplarıyla bu kalıpların (inanç, değer, tavır ve maddesel öğeleri kapsayan) ürünlerinin oluşturduğu bir yaşam biçimidir (Tan, 1981 : 146).

Kuşbakışı bir yaklaşımla “kültür” insanın ortaya koyduğu, içinde insanın var olduğu tüm gerçeklik demektir. Kültür, doğanın insanlaştırma biçimi, bu insanlaştırmaya özgü süreç ve verimdir (Uygur, 1984 : 17).

Bolay’ a göre kültür; inançlara ve kanaatlere dayanan bir normlar ve değerler sistemidir ve bir dünya görüşünün toplu halde yaşanma şeklidir (Bolay, 1998 : 205 – 206).

Haviland ise (Haviland, 2002 : 65) kültürü, “toplum üyeleri tarafından hayata geçirildiğinde toplum üyelerinin uygun ve kabul edilebilir gördüğü aralığa uygun düşen davranışlar üreten kurallar ve standartlar kümesi” olarak görür. Haviland’ın kültür tanımı günümüz modern kültürünü açıklar niteliktedir.

Dikeçligil’e göre kültür tanımlamalarındaki bu çok anlamlılığının nedeni “evrenin, insan tabii ve sosyo - kültürel gerçeklik olmak üzere en genel anlamı ile evrenin yapısından kaynaklanır. Bu yüzden çok anlamlılık kaçınılmazdır” (Dikeçligil, 1994 : 39). Yukarıda anlatılanlardan da görüldüğü gibi kültürü tek başına belirli bir etkinlik içinde değerlendirmek veya ona sınırlandırmalar getirmek kültürel gerçekliğin doğru anlaşılması noktasında sorunlar doğurur. Ancak yine de burada belirtilmesi gereken bir nokta varsa, o da kültürü bireylerin tüm yaşam alanlarını kapsayan ve tek tek bireylerin geçmişten gelen tecrübeleriyle oluşturdukları bir şey olarak görmek ya da göstermektir.

3.1.2. Popüler Kültür Kavramı

Kültür kavramı içinde önemli ve özel bir alan olarak alabileceğimiz popüler kültürel gerçeklik, son 40 - 50 yılın oluşumlarından biri olarak, toplumsal yaşamda önemi inkar edilemez bir pozisyonda yer almaya başlamıştır. Bu oluşumda, kitle iletişim araçlarının son yıllardaki artan etkinliğinin toplumsal hayat alanında sahip olduğu etkiler özellikle önemlidir (Apaydın, 2001 : 29).

Popüler kültür, dünyanın gidişini derinden etkileyen sanayi devriminin bir ürünüdür. Sanayi devriminden önce yüksek kültür, yerel / folk kültür olmak üzere iki farklı kültür vardır.

Popüler kültür, sanayi devrimi sonucu sanayicilerin hükmettiği, kentlere yeni gelmiş yığınların (proletarya) ki bunlara artık kitleler diyeceğiz, oluşturduğu kültürdür.

Belge, popüler kültürü folk ve seçkin kültürün kalıntılarıyla oluşan fakat onlardan farklı bir oluşum olarak görür (Belge, 2003 : 57).

Kelime anlamı olarak popüler kültür, geniş halk kesimlerinin zevkine uygun, yaygın kültürel olguları ifade eder (Kösoğlu, 1992 : 150). “Popüler” kelimesinin etimolojisi, “populace, popülasyon, public, publication, pub, people” gibi kökenlere akrabalıklara dayanır. Hatta eş anlam olarak common, demos, demokrasi gibi sözcüklerle de ilişkilendirilebilir. Latince ile eski Yunanca açısından ayrılan, İngilizcede kullanılan bu sözcüklerin hepsi, halk, yaygınlık, ortaklaşacılık, kamu, demokrasi gibi Türkçe karşılıklara sahiptir (Batmaz, 2006 : 19).

Popüler kültürün tanımlanmasında, onu oluşturan iki terimin, “popüler” ve “kültür”ün nasıl tanımlandığı önem taşımaktadır. Ancak bu iki terimin arasından özellikle popülerin tanımı belirleyici olmaktadır. Çünkü popülerin tanımlanma biçimi kültür tanımının kendisini beraberinde getirmektedir. Popülerin günümüzde kullanıldığı biçimiyle iki temel tanımı vardır: Egemen olan birinci tanımlamada popüler “yaygın olarak beğenilen, tüketilen” anlamına gelmektedir. Bu tanım, popüler kültürün ticari boyutuna vurgu yapmaktadır. Kaynağı 18. yüzyılda Herder’e götürülen ve antropolojik tanıma yakın ikinci tanımda ise popüler kültür “halka ait” anlamına gelmektedir (Özbek, 1991 : 81). Bu tanım halkın yaptığı her şeyi kapsamaktadır.

Batmaz'a göre (Batmaz, 1981 : 163), popüler kültür gündelik yaşamın kültürüdür. Dar anlamıyla, emeğin gündelik olarak yeniden üretilmesinin bir girdisi olan eğlenceyi içerirken; geniş anlamıyla, belirli bir yaşam tarzının ideolojik olarak yeniden üretilmesinin ön koşullarını sağlar. Gündelik ideolojinin yaygınlaşma ve onaylama ortamını yaratır.

“Popüler kültür” terimi ile genelde, içinde yaşadığımız dünyanın tüm yönleri kastedilmektedir. Bu kavramla miras aldığımız, uyguladığımız ve mirasçularımıza bıraktığımız yaşam tarzı; uyanıkken yaptıklarımız ve uykudayken gördüğümüz rüyalar vurgulanmaktadır. Popüler kültür, çevremizdeki gündelik dünyamızdır: kitle iletişim araçları, eğlenceler, oyunlar, kahramanlar, putlar, törenler, psikoloji, din, yani yaşamımızın tüm manzarası... Bütün bunların yayımı, özellikle de ondokuzuncu yüzyılın ortalarından sonra genelde kitle iletişim araçlarınca gerçekleştirilmektedir (Browne, 1988 : 1).

3.1.3. Pop ve Popüler Kavramı

Pop terimi, batı dillerinden birçok dile geçerek, “geniş toplum kitleleri tarafından benimsenen” anlamındaki “popüler”in kısaltılmışıdır. Yüzyılımızın ikinci yarısında gündelik yaşam diline girmiştir. Terimin bir sanatsal stil ya da müzik etkinliği biçimini belirleyen sıfat olarak kullanımı, 1960’lı yıllarda başlamıştır. Önce plastik ve dekoratif sanatlarda “pop art” deyimi, belli bir anlatım biçimini tanımlamıştır. 1970’li yıllarda ise bazı müzik etkinliklerinin ve anlatım tarzlarının belirlediği bir tür için kullanılmıştır. Türkçede özellikle 1980’li yıllarda “pop müzik” ya da “pop müziği” deyimleri yerleşmiştir (Say, 2002 : 1038).

Pop, popülerin kısaltılmışı olduğu için birçok zaman bu iki terim aynı şeyi anlatır. Ancak pop daha çok, daha hesaplı kitaplı ve gençleri hedefleyen bir müzik türü için kullanılır. Popüler müziğin ise sınırları daha geniş ve muğlaktır. 1950’lerde

özellikle gençleri hedefleyen bir müzikler dizisini anlatmak için popüler müzik teriminden kısaltılarak pop müzik şeklinde ABD’de müzik literatürüne girmiştir (Solmaz, 2005 : 89). Hatta bu dönemlerde yaşanan sanat hareketleri, toplumsal hareketler, kültürel değişimler, yeni bir çağı yani “pop çağını” ortaya koymuştur.

“Geniş kitleler tarafından benimsenen; yaygın olan” anlamındaki popüler sözcüğünün kısaltılmış şekliyle nitelenir. İngilizce popular: “yaygın ve güncel” anlamı bakımından bu terim “eğlence müziği”ni niteler. Müzikte “eğlence” ögesi, aslında bütün çağlarda, bütün ülkelerde yer almıştır. Çağımızda da “eğlence” amacının ağırlık kazandığı yaygın müzik türüne “popüler” ya da “pop” denmektedir (Say, 2002 : 433).

“Popüler” kelimesinin dilbilimsel temeli, geç ortaçağ döneminde “halkın” anlamından, bugünkü egemen “birçok kişi tarafından sevilen veya seçilen” anlamına gelmiştir (Alemdar - Erdoğan 1994 : 99).

“Popüler” başlangıçta Latince “popularis” ten türeyerek “halka ait” anlamına gelen hukuki ve siyasal bir terimdir. Ama aynı zamanda aşağı ya da değersiz anlamı vardır. Sonradan günümüzde hakim olan “yaygınca tercih edilen ya da çok beğenilen” anlamı kazanmıştır (Erol, 2002 : 42).

“Pop” teriminin internetteki kaynaklardan, Türk Dil Kurumu’ndan alınan bilgilere göre şöyledir: Pop, halk arasında yaygın olan, beğenilen, genelin zevkine uygun anlamına gelir. Popun kelime anlamı halkın arasında yaşayan motiflere, öğelere yer veren, onlardan yararlanan kültürlere denir (<http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=261163>).

3.1.4. Pop Müzik ve Popüler Müzik Kavramı

Türkiye’de 1945’lere dayanan bir tarihi olan pop müzik, genellikle popüler müzik yerine kullanılsa da aslında popüler müziğin bir alt grubudur. Günümüzde birçok Rock, Hip - Hop, R&B ve Country türlerine de dokunan pop müzik, tam olarak tanımlanmakta zorluk çekilen bir kavramdır.

Pop müzik, İngiliz ve Amerikalıların başlattıkları, hareketli, yerel motiflerden yararlanılarak yapılan, gençler arasında çok beğenilen bir müzik türüdür (<http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=261164>).

Popüler müziğin tanımlanmasında yine “popüler” kavramının belirsiz niteliği net bir tanım getirilmesini zorlaştırmaktadır. Eğer popüler günümüzde kullanıldığı anlamında “herkesin hoşlandığı” anlamına geliyorsa “herkes kim?” sorusu kaçınılmaz hale gelir. Eğer bu sorunun yanıtı “çoğunluk” ya da “sıradan insanlar”sa, o zaman da Middleton’un belirttiği gibi popüler kelimesi küçültücü bir anlama geliyor ya da banal zevkleri ima etmektedir.

Franz Birrer’in popüler müzik tanımlamasındaki, popüler müzik tanımı için yola koyulduğunda Birrer’in verdiği şu “tanımlama” başlıkları dikkat çeker:

1. Normatif: Popüler müzik bayağı (inferior) bir türdür.
2. Olumsuz: Popüler müzik başka bir şey (genellikle “folk” ya da “sanat müziği”) olmayan müziktir.
3. Toplumbilimsel: Popüler müzik belli bir toplumsal grup ile ilişkilidir (onlar için ya da onlar tarafından üretilen).
4. Teknolojik - Ekonomik: Popüler müzik kitle medyası tarafından (ve / veya bir kitle pazarında) yayılır.

Popüler kültür incelemeleri çerçevesinde yapılan popüler müzik tanımlamaları genel olarak üç sınıfta toplanır. Birinci grup için popüler müzik; folk ve sanat müziğinin dışında kalan bir tür olarak tanımlanır. Bu olumsuz yaklaşımdır. Bu sınıfta yapılan tanımlamalarda görülen temel problem, kavramların net tanımlanamaması ve sınırlarının kesin çizilememesidir. Folk / halk, popüler; kavramlarının net belirlenemeyen içeriği sıkıntı yaratır. Bu tanımlama da sanat müziği; zorluğu, karmaşıklığı ve talepkarlığa dikkat çeker. Popüler müzik ise yalın, kolay bulunur ve bayağıdır. İkinci grupta ise ekonomi devrimi ve teknolojik gelişmelerin yarattığı kültür ortamını esas alarak yapılan tanımlamalardır. Bu tanımlamaya göre popüler müzik endüstriyle ilişkiye giren, teknoloji ile satılan ve medyadan yayılan müziktir. Bu tanımlamadaki sıkıntı ise, geleneksel müzik veya sanat müziği endüstri araçlarıyla yayılırsa ne olacağıdır. Üçüncü grup için, popüler müzik tek bir toplumsal sınıfa aittir. Sosyo - kültürel sistemlerin ve popüler müziğin değişim özellikleri açısından bakıldığında toplumsal katmanlara verilen bu birebir ilişki sorunsallaşır. Türkiye üzerinden baktığımızda bunu açıkça görmek mümkün; Arabeskin 1960'lardaki dinleyicisi ile son on yıldaki dinleyici kitlesinin farklılığı bunu gösterir. Nettl, 'kent - kitle müziği', 'kent - seçkin müziği', 'kırsal kesim müziği' şeklinde üçlü bir sınıflama yapar. Şehrin müziği - kentin türküsü olarak tanımladığımız popüler müziğe, 'kent - kitle müziği' der (Erol, 2002 : 37).

Popüler müzik 19. yüzyılda, romantizmin etkisi altında folk müzikle (ulusal ya da geleneksel şarkılar, halk müziği) aynı anlama gelse de daha sonra bunlar yalnızca "folk" la ifade edilmeye başlanmış ve popüler müzik kavramı müzik endüstrisinin kitleler için ürettiği müzik için kullanılmaya başlamıştır. Bu da Adorno' nun eleştirdiği Tin - Pan Alley tarzı müzik ve diğer ülkelerde buna denk gelen tarz ve üretim biçimlerine denk düşmektedir.

Popüler müzik üzerinde tartışmalarda Adorno önemli bir yer alır. Adorno' ya göre kültür endüstrisi tarafından üretilen popüler müzik iki sürecin hâkimiyetinde bulunmaktadır: Standartlaşma ve sahte bireyselleşme (Aktaran, Strinati, 1995 : 65).

Buradaki fikir, pop şarkılarının giderek daha fazla birbirlerine benzemeleridir. Giderek daha çok parçaları karşılıklı değiş tokuş edilebilen bir çekirdek yapısına sahip olmaktadırlar. Bu çekirdek de, parçanın sözde eşsizliğinin göstergesi olarak ona takılan çevresel süsler, yenilikler veya üslup çeşitlemeleriyle gizlenmiştir. Standartlaşma ise popüler şarkılar arasındaki esastaki benzerlikler demektir; sahte bireyselleşme ise her örneğin birbirinden farkını kastetmektedir (Strinati, 1995 : 65).

Müzik bu haliyle toplumsal süreç içinde bütünüyle bir meta rolü oynamakta; bu rolü, tıpkı diğer metaların rolünün belirlenmesinde olduğu gibi, pazar tarafından belirlenmektedir (Oskay, 2001 : 93 – 94).

Nitekim, ne siyasal alanda ne de kültür alanında, popülerlik halkın istediğini verme anlamındadır; Halkın istediğinin popüler olma koşulu, bu isteğin üreten güçlerin çıkarına uygunluğuna bağlıdır. Günümüzde, popüler televizyonun popüler programlarıyla popülerlik taslaması, en iyi ve mükemmel biçimiyle bu uygunluğun bir ifadesidir. Bir müzisyenin “bu acaba tutar mı, popüler olur mu” diye kendini yırtması, halkın ne istediğini bilme ve halka hizmet çabasından değildir, Nasrettin Hoca’nın göle yoğurt çaldıktan sonra, acaba yoğurt tutacak mı diye kuruntu içine girmesine benzemektedir (Erdoğan, 1999 : 32). Bu durumda yığınla üretilen müzik, bir “negatif işlevi” bulunmayan, kişisellikten uzak, kolektif ve nesneleşmiş bir sanat biçimi “gündelik yaşamın bir süsü” haline gelirken (Swingewood, 1996 : 38), kopyalara dayanan yeni bir sanat tüketimi ile yetinmeyi yaygınlaştırmıştır (Oskay, 1993 : 95).

Sonuç olarak, Türkiye’de yaşanan müzik çıkmazının altında da yukarıda bahsettiğimiz nedenler yatmaktadır. Kahraman (Kahraman, 2003 : 148 – 149) da benzer görüşleri ileri sürerek kentleşme olgusuna atıf yapmıştır; “kentsel yaşantımıza son elli yılda gitgide artan bir hız ve ivmeyle egemen olan göç” olgusunun Türk pop

müziğindeki basit melodi yapısını, ondan da basit söz dizimini bu gelişmenin bir sonucu olarak görmüştür. “Öyle ki, bugünkü pop müzik, bugüne kadar Türkiye’de yaşamış bütün popüler müziklerin gerçek bir bulamacı olmuştur” (Solmaz, 1996 : 42). Toplumsal bütünlüğünü kültürel boyutlarda gerçekleştiremeyen ülkelerde, birbirleriyle çelişen kültür değerleri yaşama şansına sahip bulunurken kültürel birleşime ulaşabilmek son derece zor olmaktadır. Kültür emperyalizminin ülkemizde en büyük transferi hafif batı müziği veya yeni deyimiyile pop müziktir. Batının endüstrileşmiş ülkelerinin müzik alanında geliştirdikleri plak ve eğlence endüstrisinin kuralları çerçevesinde gelişmeler gösteren bu müzik türü emperyalizmin girdiği her ülkeye zorunlu olarak gelmiştir (Çeçen, 1996 : 279 – 282).

3.1.5. Türk Pop Müziği Kavramı

Türk pop müziği ya da diğer adıyla popüler Türk müziği, modern popüler müzik kalıplarıyla oluşturulmuş ya da yoğun modern müzik kalıplarının üzerine hafifçe alaturka ve halk müziği ezgileri monte edilmesiyle oluşturulmuş Türk müziği çeşididir.

Türk; Türk’e ait olan, kökeni Türkiye olan veya dili Türkçe olan anlamına gelmekte ve popüler müziğin Türk’e ait olan, kökeni Türkiye olan veya dili Türkçe olan kısmıdır. Pop sözcüğü popüler kelimesinden gelmektedir. “Popüler” o dönem önde ve revaçta olan; geleneksel kalıplara uymayan; kısa dönemde tüketilebilir ve unutulabilir anlamına gelmektedir. İngilizce kökenli olan “popular” sözcüğü İngilizcede ise, sevilen, tutulan, birçok kişinin sevdiği, beğendiği; geniş halk kitlesi ile ilgili veya halk için anlamına gelen bir sıfattır. Zarf olarak ise, herkesçe kabul edilerek halka hitap eder şekilde anlamında kullanılır. “Popularity” olarak kullanıldığında ise beğenilme durumu anlamında kullanılmaktadır.

Popüler sözcüğünün kökü olan “pop” ise, pat diye ses çıkarmak veya çıkartmak; pat etmek, saklandığı bir yerden aniden ortaya çıkmak; şöyle bir uğramak anlamında eylem olarak İngilizcede kullanılmaktadır. İsim anlamında ise “hafif bir patlamaya benzer ses” olarak kullanılmaktadır. Zıt olarak da klasik olmayan manasındadır. Bu açıdan popüler veya kısaca pop müziği, “birçok kişinin sevdiği, bir dönem herkesçe kabul edilen ve şöyle bir uğrayıp geçebilen ancak klasik kalıpların dışında olan müzik” olarak tanımlanabilir.

Türk pop müziği, Klasik müzik (GTSM ve GTHM) dışında kalan modern ve çağdaş ritimli, bulunduğu döneme ait olan müziklerdir. Pop müziğin en önemli özelliği sade ve ağırlıklı olmayan ritimler ve enstrümanlar üzerine kurulu olmasıdır (http://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrk_pop_m%C3%BCzi%C4%9Fi).

3.2. POP MÜZİĞİ TÜRLERİ

XX. yüzyılın ikinci yarısında, bütün tartışmalara rağmen başlı başına bir müzik akımı olarak gelişen pop müzik, kendi içinde türlere ayrılmıştır. Bu türler sadece kaynaklarına veya coğrafya bölgelerinin şartlandırılmasına göre değil, çoğu zaman benzerlik göstermesine rağmen nitelikleri bakımından da farklılıklar içerir. Mesela, “Soul” türüyle “Disco” arasındaki nitelik farkı önemlidir. Pop müziğinin türleri aşağıdaki gibidir.

3.2.1. Türk Pop

3.2.2. Türk Rock

3.2.3. Protest Pop

3.2.4. Pop Arabesk

3.2.5. Rhythm and Blues

3.2.6. Funk

- 3.2.7. Soul
- 3.2.8. Country
- 3.2.9. Disco
- 3.2.10. Reggae
- 3.2.11. New Wave
- 3.2.12. Heavy Metal
- 3.2.13. Folk Rock
- 3.2.14. Soft Rock
- 3.2.15. Hard Rock
- 3.2.16. Progressive Rock
- 3.2.17. Psychedelic Rock
- 3.2.18. Electronic Rock
- 3.2.19. Literary Rock
- 3.2.20. Jazz Rock
- 3.2.21. Punk Rock

3.2.1. Türk Pop

Ezgisini, ritmi ve çalgılarıyla, özellikle gençliği peşinden sürükleyen, gelir ve eğitim düzeyi yüksek kesimlerce dinlenen, dans etmek ve eğlenmek amacını taşıyan müzik çeşididir. Ülkemizde pop müzik dinleyenlerin çoğunluğu, 12 - 25 yaş grubundaki gençlerdir (Yurga, 2002 : 17). Pop, gündemde olan, çok ilgi çeken, eğlence amaçlı ve herkes tarafından bilinen bir müzik türüdür.

3.2.2. Türk Rock

Rock, sadece bir müzik türü değil, başlı başına bir kültürdür. Hippiliğin devamı olarak da düşünebilecek Rock kültürü, elektrogitar ile devleşmiş, yüksek volümde çalmak, söylemek, sürekli olarak baş sallamak, değişik sesler çıkarmak, bağırarak, haykırmak, zamana başkaldırı ve bir isyan olarak değerlendirilebilir. Bu

yönden bakıldığında, Rock müzik bir çeşit “Protest müziktir” denilebilir (Yurga, 2002 : 21).

Rock müzik, özgürlüğü seven gençler tarafından dinlenmektedir. İçinde protesto öğeleri taşır. 1960’lı yıllarda ortaya çıkmasından sonra birçok türlere ayrılmıştır.

3.2.3. Protest Pop

Toplumsal çelişkileri ve yönetsel anlayışları eleştirmek, haksızlıkları ve yaşamın zorluklarını protesto etmek için, popüler olan çalgıları kullanarak, pop tarzı söyleyiş biçimiyle seslendirilen şarkılara protest şarkılar denir (Yurga, 2002 : 23). Kapitalizm ile oluşan sınıfsal ayrımı eleştiren bir müzik çeşididir.

3.2.4. Pop Arabesk

Günümüzde Arabesk müzik bazı müzik türlerini etkilemektedir. Bu etkilediği müziklerden biri pop müziktir. Pop müziği, ritimsel yapısını koruyarak arabesk müziğin ezgilerinden ve sözlerinden etkilenmiştir. Bunun sonucunda “Pop Arabesk” türü ortaya çıkmıştır.

Pop Arabesk türünün önemli temsilcilerinden biri “Erkin Baba” lakabıyla anılan Erkin Koray’dır. Günümüzde ise önemli temsilcilerinden biri İsmail YK’dır.

3.2.5. Rhythm and Blues

1940 ve 1960'lı yıllar arasında zenci pop müziği için kullanılan ve gerçeği bir ölçüde yansıtan incelikli bir ifadedir. Rhythm and Blues (diğer adıyla R&B veya RnB), Jazz, Rap, Gospel ve Blues karışımıdır. "İrk müziği"nin yerine geçerek, Soul, Funk ve Disco gibi zenci stillerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. İlk kez müzikal terim olarak 1949'da Jerry Wexler tarafından Billboard dergisinde kullanılmıştır. Türkiye'de tarzın temsilcileri arasında Cihan Özdemir gösterilebilir. Dünyada ise özellikle Latin Amerikalı siyahiler tarafından söylenmektedir. Dünyada önemli temsilcisi Michael Jackson'dır (Say, 2002 : 1044).

3.2.6. Funk

Funk kelimesinin sözlük anlamı, cinsel ilişki sırasında oluşan vücut kokusudur. Afro Amerikan müzisyenler bu tatlı ve sürekli ritmin cinsel birleşmeyi çağrıştırmamasından ötürü bu müzik kalıbını "funk" olarak isimlendirmişlerdir (<http://www.msxlabs.org/forum/muzik/238501-funk-muzik.html>).

Funk, poliritmik ve vürmalıların ön planda olduğu zenci dans müziğidir. Bu müzik türü, 1960'lı yıllarda James Brown tarafından başlatıldığı söylenebilir.

3.2.7. Soul

Soul, R&B ve zenci kilise müziğinden (gospel) elementler içeren, Amerikalı zenciler tarafından popüler hale getirilmiş müzik türüdür. İlahilere benzeyen bir okuma stiliyle dindışı konular ve funk ritimlerinden Soul, 1950'lerin Rhythm ve Ray Charles'ın eklektiğiyle önem kazanmıştır (Say, 2002 : 1044).Soul müzikte vokallere ağırlık verilir. Soul müziğin önde gelen isimleri arasında Marvin Gaye, Aretha Franklin, James Brown ve Otis Redding söylenebilir.

3.2.8. Country

Country, ABD'nin güneydoğusunda yaşayan beyazlara özgü müzik tarzıdır. Country tarzı, 1920'lerde ABD'nin güney eyaletlerindeki yoksul ve beyaz köylüler arasında ortaya çıkmıştır. Country, ilk sömürgecilerin torunlarının kuşaktan kuşağa aktardıkları Wales, İskoçya ya da İrlanda'ya özgü eski halk şarkılarının ya da baladlarının Amerikan zevkine uyarlanmasıyla oluşturulan bir pop müzik türüdür (<http://www.delinetciler.net/forum/muzik-turleri/66650-country-muzik--nedir.html>).

ABD'de bulunan eski İngiliz göçmenlerine kadar uzanan bu müzik türü başta keman kullanılarak hikaye anlatma geleneğine özgü gelişmiştir. Ancak sonraları dansların müziği olarak Amerikan özelliğini yansıtmıştır.

3.2.9. Disco

1970'lerin en popüler dans müziği olarak varlığını sürdüren disco müziği, tek bir amaçla ortaya çıkmıştır: İnsanları dans pistinde hareket halinde tutmak ve plaklara kazanç sağlamak (Say, 2002 : 1045). Müzikal niteliğe pek önem verilmeyen bu tür, genellikle dört vuruşludur. Başlıca temsilcileri arasında, Donna Summer, Chic, The Bee Gees ve Sister Sledge vardır.

3.2.10. Reggae

1960'lı yıllarda Jamaica'da dans ritimlerinin yeni bir biçimi olarak ortaya çıkan popüler bir kent müziği türüdür. Önde gelen temsilcileri arasında Toots and the Maytals, Bob Marley ve the Wailers, Peter Tosh ve Black Uhuru vardır (Say, 2002 : 447). Bu müziğin ayırt edici özelliği, çalgısal işlevlerin değiştirilmesiyle elde edilmiştir. Gitarın ritim çalgısı olarak kullanılmış, diğer ritim çalgıları ise çapraz ritim ve aksanları oluşturmuştur.

3.2.11. New Wave

“Yeni dalga” anlamına gelen bu tür, İngiliz ve Amerikan pop müziğinde 1970’lerin sonlarında Punk Rock’dan kısa bir süre sonra Heavy Metal’e karşı bir seçenek olarak ortaya çıkmıştır. Önde gelen yorumcuları arasında Elvis Costello, Graham Parker, Pati Smith vardır (Say, 2002 : 376). New Wave daha az gürültülü, daha çok pop ezgilerini içeren müzikler için kullanılmıştır. 21. yüzyılda yeniden canlanan bu türün en önemli temsilcileri arasında The Killers ve The Bravery vardır.

3.2.12. Heavy Metal

Ses hacmi arttırılmış ve elektrogitarın egemen olduğu rock müzikte bir türdür. Genelde Blues’dan alınan yumuşak melodilerin ve ağır tempoların yüksek ses şiddetiyle rock müziğe uyarlanmış biçimidir. 1960’lı yıllarda Amerika ve İngiltere’de ortaya çıkmıştır. İlk ünlü metal yorumcusu Jimi Hendrix’tir (Say, 2002 : 1047). Heavy Metal, hızlandırılmış ritimler içeren, vokallerden gürültülere, gürültülerden çığlıklara kadar sesler içeren bir tarzdır.

3.2.13. Folk Rock

Halk ezgilerinin rock müziğin ritimleriyle birleştirilerek oluşturulmuştur. Ana ezgileri gitar çalarak seslendirilir.

Özellikle Bob Dylan’ın folk şarkılarını rock temposunda düzenleme düşüncesinden doğmuştur. Genelde 1960’ların Pop’una yakındır (Say, 2002 : 1047).

3.2.14. Soft Rock

Bu müzik türüyle birlikte Rock müziğin sert olan ifadesini yumuşak ezgilere ve ritimlere bıraktığı görülmüştür.

1966'da Rock müziği "the Mamas and the Papas" ile yumuşak ve ince bir özellik kazanmıştır. 1967'de ve 1968'de Soft Rock en fazla satış yapan plakları oluşturmuştur. Simon and Garfunkel, Tim Hardin temsilcileri arasındadır. Soft Rock ile belirtilen, Rock'ın gürültülü olması gerekmediğidir (Say, 2002 : 1047).

3.2.15. Hard Rock

Bu müzikte, elektro gitar, bas gitar ve davullar sert bir biçimde kullanılmaktadır. Genellikle Punk Rock, Heavy Metal gibi müzik türlerinden daha sert yapılandırılan müzik türüdür.

Elvis Presley ve Bill Haley ile 1955 ve 1956'da başlayan dönemin yalın rock türüdür. 1968'de Psychedelic müzik gözden düşüncü, Hard Rock canlanmıştır (Say, 2002 : 1047).

3.2.16. Progressive Rock

Genellikle ileri tekniklerin (elektrikli çalgıların) kullanıldığı rock topluluklarında Avrupa'nın klasik motifleri ve orkestrasyonu yer almış ve bu tür rock ortaya çıkmıştır. Genişletilmiş, karmaşık, çok bölümlü sütünler ortaya koymayı amaçlar. Bu türün başlıca toplulukları Nice, King Crimson, Gentle Giant, Yes, Genesis'dir (Say, 2002 : 1047).

Progressive rock, popüler mısra – nakarat üzerine kurulu şarkı yapılarının ötesine geçerek Rock müziğin teknik ve kompozisyon sınırlarını zorlamıştır.

3.2.17. Psychedelic Rock

Bu tür “zihin geliştiren uyuşturucuların etkisiyle çıkılan yolculukları müzikle anlatmayı” amaçlamaktadır. The Grateful Dead, Jefferson Airplane ve Quicksilver Messenger Service gibi topluluklar, Hippie’lerin merkezi olan San Francisco’da ortaya çıkmıştır (Say, 2002 : 1047).

Kişilerin yaşam tecrübelerinden esinlenerek yaptığı müzik türüdür. Blues Rock, Progressive Rock ve Heavy Metal aralarında bir köprü oluşturmuştur. Kökleri daha çok Batı müziğine dayanır. Melodilerini ise etnik müzikler oluşturur.

3.2.18. Electronic Rock

The Beatles’ın 1967’deki “Sergeant Pepper” adlı albümü bu türün başlangıcı sayılır. “A Day in the Life” adlı parçada bir akor elektronik biçimde 40 saniye süreyle uzatılmıştır. Ama bundan önce, canlı olarak yeniden gerçekleştirilemeyecek ünlü crescendo vardır. Bu ürkütücü sesler ve ekolar, kasıtlı bozmalar, ancak elektronik teknikle elde edilebilir ve bu tür müzik yalnızca stüdyolarda gerçekleştirilebilir (Say, 2002 : 1048).

Günümüzde Electronic Rock yaygınlaşmıştır. Ancak bu müzikte kullanılan mekanik sesler müziğe katkıda bulunmaktan çok, seslerin duyarlılığını yok etme eğilimi göstermektedir.

3.2.19. Literary Rock

Edebiyatla müziğin ilgisini vurgulamak amacındaki bir türdür. Rock dünyasının Bob Dylan gibi ünlüleri aynı zamanda edebiyatçıdır. Bu türde güftenin önemi büyüktür. 1960'ların edebiyatını incelerken, rock eserleri de ele alınacağı söylenebilir (Say, 2002 : 1048).

3.2.20. Jazz Rock

Rock'n 'roll, zenci popüler müziğinin ilk kez beyaz dinleyici sağlamasını getirmiştir. Bu, Jazz'ın daha geniş karmaşık bir yapıya ve müzikçinin eğlendirici olmaktan çok, "sanatçı" olarak görüldüğü döneme rastlar. Bu dönemde jazz popüler müziği etkilemeye başlamıştır.

Bu sayede belli bir düzeye gelen pop müziğe caz emprevizasyonu girmiştir. Etkili Progressive Rock topluluklarından olan Cream'ın üçte ikisi jazz kökenli ve uzun sololarını caz geleneklerinden alan müzikçilerden oluşmuştur. Sonuçta jazz ile rock müzik arasında bir kaynaşma olmuştur (Say, 2002 : 1048).

3.2.21. Punk Rock

Bu türün ilk örnekleri, ABD'de garajlarda prova yapan amatör toplulukların, incelikli İngiliz Rock'ına karşı duyduğu öfkeden kaynaklanmıştır (Say, 2002 : 1048). Punk; kültür, politika ve estetiği ile kurumsallaşmış sanat teorileri ve bunu yaratan topluma ve toplumsal sisteme karşı yapılan bir müzik çeşididir.

3.3. TÜRK POP MÜZİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

3.3.1. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Türk Pop Müziği

Türk Pop Müziği'nin kökeni, Osmanlı'da ıslahat hareketlerinin görüldüğü II. Mahmut dönemine dek uzanır. II. Mahmut'un batılılaşma politikasının gereği olarak Yeniçeri Ocağı'nı kaldırması ve mehter müziğinin yeni kurulan orduya uymaması sonucu arayışlara girilir. Batı Avrupa örneğine uygun bir bando kurulur, 1829'da ilk çoksesli Türk müzik eseri olan ve ilk Türk ulusal marşı sayılan "Mahmudiye Marşı" bestelenir. 1826 - 1831 tarihleri arasında Doğu ve Batı müziğini kapsayan bir okul olan Muzika - i Humayun kurulur (Uçan, 2003 : 4).

Türk müzik kültüründe köklü bir dönüşüm yaşandığı bu dönemin ilk somut örneği, Dede Efendi'nin vals ritmindeki "Gülnehal" adlı eseridir (Gümüştekin, 2000 : 15). Dede Efendi'nin ardından Türk müzik dünyasında önemli bir isim olan Hacı Arif Bey, halkın daha kolay anlayabileceği, "şarkı" formunda yapıtlar besteler.

İlk popüler batı müziği ürünleri 1870 sonrasında ortaya çıkan ve işgal yıllarına dek hızla yayılan kantolardır. İlk zamanlar özellikle İtalya'dan aktarma olan kantolar, zamanla yerlileştirilmiş, Saadettin Kaynak, Yesari Asım Arsoy, Refik Fersan gibi sanatçılarımız kanto bestelemişlerdir. Yerli operetlerin bestelenmeye başlaması Batı müziğinin yayılması açısından önemli dönüm noktalarından birisidir. İlk yerli operet, Dikran Çuhaevyan tarafından bestelenen "Leblebici Horhor Ağa"dır (Meriç, 2005 : 1).

1900'lerin başında Batı müziğinin seyri değişmeye başlamıştır. Bu yıllarda devreye giren salon eğlenceleri ile birlikte yeni bir tür olan tango hızlı bir gelişme

göstermiş, Türkiye’de birbiri ardına tango besteleyen ve yorumlayan sanatçılar ortaya çıkmıştır. Yurtdışında eğitim gören Orhan Avşar, Macar asıllı Darvaş ve Arjantin çıkışlı tangoyu Türkiye’de uyarlayan bir orkestra kuran Fehmi Ege, bu türün yerli öncülerindendir (Meriç, 2005 : 1).

Sonuç olarak II. Mahmut’un müzikte batıyı örnek almaya başlamasıyla Türk müziği yönünü batıya doğru çevirmiştir. Bu dönemde kanto ve operetler Türk müziğine yön vermiştir. Osmanlı İmparatorluğu savaşa girmiştir. Bu dönemde sosyal hayatın değişmesinden dolayı müziğimiz de etkilenmiştir. Ülkemize yeni müzik türleri girmeye başlamış ve tango bu dönemin en popüler müziği olmuştur. 1908 yılında Tango özgünleşerek Türk müziğinin şekillenmesinde büyük rol oynamıştır.

3.3.2. Cumhuriyet Dönemi Sonrası Türk Pop Müziği

3.3.2.1. 1950 Öncesi

Cumhuriyet döneminin en keskin işleyen kültür politikalarından biri de müzik olmuştur. Müzik alanında birtakım reformlar gerçekleşmesi gereği üzerinde uzlaşma sağlanmış; ancak bunun nasıl olacağı konusunda farklı görüşler öne sürülmüştür. Batıcılığı savunanlar Türk müziğinin tümüyle bir yana bırakılmasını önerirken, Türkçülük ve Turancılık akımlarının etkisinde kalanlar, Türk müziğinin dünyanın en üstün müziği olduğunu iddia etmiştir. Doğu - Batı sentezcileri ise, müzik alanındaki değişimin, Türk müziği içeriği ile Batı müziği tekniklerinin birleştirilerek gerçekleştirilmesi gerektiğini savunmuştur.

Bu dönemde değişen dış politikaya bağlı olarak Türkiye’de siyaset değişmiştir. Bu bağlamda Türkiye NATO’ya üye olarak Kore Savaşı’na katılmıştır. Bu dönemde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası’nın temeli olan

İstanbul'daki Musikayı Hümayun, 1924 yılında Ankara'ya taşınıp, Riyaseti Cumhur Musiki Heyeti'ne dönüştürülmüştür.

1930'lara "Operetler Dönemi" denilmektedir. 1950 öncesi genel olarak ele alındığında, bu döneme Taş Plak Dönemi de denilebilir (Yurga, 2002 : 65 – 66). Cumhuriyetin kurulmasından sonra Şarkıcı filmlerinin ilk büyük yıldızı Münir Nurettin Selçuk'tur. Sonraki dönemde Müzeyyen Senar, Suzan Yakar ve Fahri Kayahan ünlenmiştir.

Sonuç olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla müzik politikasında büyük değişiklikler olmuştur. Atatürk bu dönemde batının müzik ilminin alınıp Türk müziğine uygulanmasını sağlayacak adımlar atmıştır. Türk müzisyenler yurt dışına gönderilmiş, Musiki Muallim Mektebi açılmış, İstanbul Konservatuarı açılmış, Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü kurulmuş ve Ankara Askeri Müzik Okulu açılmıştır. Yeni kurumlarla Türk müziği yönlendirilmiş ve günümüz Türk müzik kültürünün temelleri atılmıştır. II. Dünya savaşından çıkan Avrupa ve birçok dünya ülkesi kendisini toparlamaya çalışmıştır. Ancak, Türkiye savaşa girmemesine rağmen bu dönemden en zararlı çıkan ülkelere birisi olmuştur. Oysa savaşa giren ülkelerin hemen hemen hepsi de bu büyük savaştan karlı çıkarak, büyük bir sanayi atılımına girerek başarılı olmuşlardır (Yurga, 2002 : 69).

3.3.2.2. 1950'ler: Taş Plak Dönemi

Ülkemizde bu döneme, toplumsal yönden "Göç Devri Başlangıcı" denebilir. Ancak müzikal açıdan bakıldığında, "Taş Plak Dönemi" denmesi gerekir (Yurga, 2002 : 69).

1950'li yıllardan sonra Türk siyasi yaşamında çok partili hayata geçişle başlayan çoğulculuk başka alanlara da yansımıştır. Türk müzik yaşamı, tür bakımından hızla çeşitlenip zenginleşmeye başlamıştır. Devlet tarafından yasaklı olmasına rağmen, şehirli beğeniye yansıtan Osmanlı kökenli Türk müziği radyolarda ara ara çalınmış ve halk tarafından ilgi görmüştür. Tekke ve zaviyelerin kapatılmasıyla işsiz kalan bestecilerde bu alana kaymıştır. Osmanlı geleneğinden gelen bu besteciler daha popüler ve daha ticari besteler yapmaya başlamışlardır. Osmanlı geleneğinden gelip şehrin gelişim ve değişimine bağlı olarak yeniden şekillenen bu parçalara “serbest icra” denmiştir (Durgun, 2005 : 67). Serbest icra ile gelenek popüler hale dönüşmüştür. Serbest icranın İstanbul'da yaygınlaşmasında köyden kente göç eden sonradan türedi zenginler tarafından dinlenmesinin etkisi büyüktür (Tekelioğlu, 1999 : 43).

1950'li yıllarda Türkiye'nin NATO'ya girmesi ve Marshall yardımı gibi gelişmeler sonucu, batılılaşma süreci toplumsal yaşamda olduğu gibi müzik alanında da hız kazanmış; caz, rock'n roll, mambo ve ça - ça gibi yeni türler ilgi görmeye başlamıştır. Niyazi Erden, İlham Gencer, İbrahim Sönmez, Kanat Gür, Üstün Poyrazoğlu, Çetin İnöntepe gibi müzisyenler, o dönemde kendi adıyla orkestralar kurmuş; bu orkestralar art arda açılan gece kulüplerinde çalışma olanağı bulmuştur. Bu gelişim yıllarında, ilk popüler yıldız olan Celal İnce ortaya çıkmış ve onun sesinden tüm Türkiye'ye yayılan “Kovboy Şarkısı” bir dönemin en sevilen şarkılarından biri haline gelmiştir. 1955'te İstanbul'da Deniz Harp Okulu öğrencileri tarafından bir rock'n roll orkestrası kurulmuştur. Türkiye'de belki de, ilk defa yeni bir Batı müziği türü, Batı'yla aynı zamanda icra edilmiştir (Meriç, 2005 : 2).

1958 yılında Kuyruklu Yıldızlar, dönemin en popüler gruplarından biri olmuştur. Türkiye'nin ilk 'kült' müzisyeni sayılabilecek Erol Büyükburç, bu tarihlerde ortaya çıkmıştır. Önceleri rock'n roll şarkıları söyleyen ve bu tarzda besteler yapan Büyükburç, sonraları memleket müziklerini söylemeye başlamıştır.

Sonuç olarak bu dönem, gençlerin ülkede söz sahibi olmak istediği, gençlere özgürce düşünebildikleri ortamın sağlandığı yıllar olmuştur. Bu gelişmeler ışığında çok partili hayata geçilmiştir. Bunun sonucu olarak da gençler arasında “hippi akımı” gözde olmuştur. Batıda icra edilen pop müzik, gençlerimizi etkisi altına almıştır. Batıdaki ezgiler aynen alınmıştır. 1950’lerin ikinci yarısında üniversiteler ve askeri okullar, rock’n roll orkestraları kurarak, özellikle gençlerin beğenisini toplamıştır.

3.3.2.3. 1960’lar: Aranjman Dönemi

60’lı yıllar 27 Mayıs devrimi ile başlamıştır. Bu yıllar, dünyada yaklaşık olarak 20 yıl sürecek olan ve gençler arasında “savaşma seviş” sloganının atıldığı “hippi” akımının gözde olduğu yıllardır (Yurga, 2002 : 70).

Türkiye’de 1950’li yıllarda başlayan çok partili yaşam 1960 yılındaki askeri darbeye son bulmuştur. Siyasi hareketliliğin yaşandığı bu yıllarda yeni - ulusçuluk ve bağımsızlık fikirleri müziğe de yansımıştır (Durgun, 2005 : 33). Siyasi ve toplumsal dengelerin de değiştiği bu yıllar aynı zamanda Batı pop müziğinin popüler olduğu yıllar olmuştur. Dolayısıyla bu yıllarda Türkiye’de yapılan pop müzikte toplumsal olayların yansıdığı ürünler yer almıştır (Kutluk, 1997 : 56). 1960 - 1970 yıllarında Batı müziğiyle yerel ezgilerin birleştirilmesinden oluşan Anadolu pop, Anadolu rock oluşumları gerçekleşmiştir (Ok, 2004 : 24). Batılı ve çok sesli müzikal yapıyla oluşturulan bir başka tür ise, adaptasyon uygulaması olan “aranjmanlar”dır. 1960’lı yıllar gerek dış ve gerekse iç konjektür itibariyle siyasal hareketliliğin yaşandığı yıllardır. Bu yıllarda yaşanan toplumsal hareketlerin siyasi, iktisadi ve sosyo -kültürel açıdan pek çok sonucu olmuştur. Türkiye’de müzik alanında bu durumun etkisiyle pek çok tür ortaya çıkmıştır. Aranjman, Anadolu pop, Türk Hafif Müziği ve 60’ların sonunda ise popüler müziğin yeni standardını oluşturan Arabesk’tir (Durgun, 2005: 47).

1960'lı yıllar Türk pop müziğinin tarihsel gelişimi açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Bu yıllarda bir yandan yerli beste ve düzenlemeler üretilmiş; diğer bir yandan da meşhur yabancı şarkılara Türkçe sözler yazılarak oluşturulan aranjmanlar (TRT tarafından Türk Hafif Müziği olarak nitelenen şarkılar) popüler olmuştur. İstanbul disk jockeylerinden Fecri Ebcioğlu'nun Fransızca şarkılara Türkçe sözler yazarak oluşturduğu "Bak Bir Varmış Bir Yokmuş" ve "Her Yerde Kar Var" şarkıları, bu türün en önemli örneklerinden biridir. Aynı yıllarda Sezen Cumhuri Önal da yabancı şarkıcı ve topluluklara yazdığı Türkçe şarkılarla sivrilir. Türkiye'nin ilk kült müzisyeni sayılabilecek Erol Büyükburç da aynı tarihlerde ortaya çıkar ve bir taş plakta dinleyiciye ulaştırdığı "Little Lucy" adlı şarkıyla büyük başarı elde eder. Plak piyasasında "Little Lucy" ile başlayan canlanma, taş plaktan daha kullanışlı ve kolay üretilen 45'liklerin ortaya çıkışıyla birlikte daha da artar. 1962 yılında, o dönemde Galatasaray Lisesi'nde öğrenci olan Barış Manço ve topluluğu Harmoniler ilk Batı Müziği 45'liğini çıkarır.

Galatasaray Lisesi yıllarında müziğe başlayan Barış Manço bu yıllarda Kaygısızlar'la birleşir. Kaygısızlar, 1966'da Fuat Güner ve Mazhar Alanson tarafından kurulur. Barış Manço ile yaptığı çalışmalar haricinde kendi adlarına da plaklar dolduran Kaygısızlar, dönemin önemli gruplarından birisidir.

1965'te Hürriyet Gazetesi batı müziğinin teknik ve çalgılarını kullanmayı şart koştuğu, Türk Müziği'ne yön vermeyi amaçlayan Altın Mikrofon isimli yarışmayı düzenlenmiştir. Bu amaçla birçok ilde konserler verilmiştir. Yarışma, Cem Karaca, Selçuk Alagöz, Edip Akbayram gibi isimleri ve Haramiler, Silüetler, Mavi Işıklar gibi grupları ünlendirmiştir (Yurga, 2002 : 72).

Aynı yarışmada Silüetler grubu, Gülnihal şarkısının düzenlemesi ile birincilik almıştır. 1966'da "Sonbahar Rüzgârları" ile Yıldırım Beyazıt Gürses birinci olmuştur (Yurga, 2002 : 72).

60'ların sonlarında ülkemizde çok sayıda pop orkestrası kurulmuştur. Şarkı ve orkestralar arası yarışmalar yapılmıştır. Hatta dış ülkelere çalanlar da getirilmiştir. Türkiye'deki orkestralar dış ülkelere konserlere gitmişlerdir. O yıllarda "Atina Şarkı Yarışması" düzenlenmiştir. İlki 1968'de yapılan Atina Şarkı Yarışması'na, Türkiye 1969 yılında katılarak 4. olmuştur (Yurga, 2002 : 72 – 73).

Sonuç olarak, pop müziği çalışmaları Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de hız kazanmıştır. Çeşitli şarkı yarışmaları düzenlenmesi Türk Pop Müziği'ne büyük yarar sağlamıştır. 27 Mayıs olaylarından sonra, merkezlere göç edilmesi "Arabesk Müziği" türünü ortaya çıkarmıştır. Piyasa müziğinin belirleyicisi "Arabesk Müzik" olmaya başlamıştır. Arabesk müziğin babası olarak gösterilen Orhan Gencebay ilk 45'lik plağını çıkararak bu müziğin öncüsü olmuştur. 1965 yılında Hürriyet gazetesinin düzenlediği "Altın Mikrofon Yarışması" pop müziğinin gelişmesini sağlayarak yeni kişi ve grupların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

3.3.2.4. 1970'ler: Kaset Dönemi

70'li Yıllar Kaset Devri'nin başlangıcı olarak değerlendirilebilir. Plağın 40 yıllık geçmişini çöpe attıran kaset, ülkemizde çabuk yaygınlaşmıştır (Yurga, 2002 : 75).

Meriç'in de belirttiği gibi, 1970'li yıllarda Türkiye'de oturmuş bir müzik endüstrisinden söz etmek henüz mümkün olmasa da, o yıllarda gerçekleşen teknolojik gelişmeler ve plak şirketi girişimleri müzik piyasasında büyük bir canlanmaya sebep olmuştur. 1970'lerden sonra başlayan uzunçalar ve kaset teknolojisi, 1974 yılında kasetten kasete hızlı kayıt yapan makineler ithal edilmiş ve 1976 yılında Plaksan firması ilk yerli kaset üretimine başlamıştır.

Yukarıda söz edilen teknolojik gelişmelerin yanı sıra 1970 yılında Ali Kocatepe'nin kurduğu 1 Numara Plak şirketi, 1972 yılında Şanar Yurdatapan ve Atilla Özdemiroğlu'nun kurduğu plak şirketi, Türkiye'nin ilk prodüksiyon şirketi olan Şat Yapım, dönemin önemli girişimlerinden olmuştur.

70'li yılların pop müzik sanatçıları, Melih Kibar, Garo Mafyan, Şerif Yüzbaşıoğlu, Timur Selçuk, Selmi Andak, Atilla Özdemiroğlu, Özdemir Erdoğan, Ali Kocatepe, Şehrazat, Esin Engin, 1996'da uçak kazasında ölen Onno Tunç, gibi besteci ve aranjörlerin pop müzik dünyamıza yaptıkları katkılar olmuştur (Yurga, 2002 : 80).

Barış Manço, 1970'te kemençe ustası Cüneyd Orhon ile yaptığı "Dağlar Dağlar" ile büyük beğeni toplamıştır. Aynı yıl Fikret Kızılok "Söyle Sazım" adlı bestesiyle sükse yapmıştır. Cahit Oben Orkestrası'nda başladığı müzik yaşantısını bireysel olarak sürdüren ve elinde gitar, sırtında kaftanıyla yepyeni bit tarz yaratan Kızılok, birbiri ardına yaptığı plaklarla dikkat çekmiştir. Barış Manço ise, herkes gidip geldikten sonra kurduğu Kurtalan Ekspres adlı grubuyla ölümüne dek sürecek bir beraberliği başlatmıştır.

1970'li yıllarda siyasi hareketlerin tırmanışı, toplumsal muhalefetin güçlenmesi ile birlikte dengelerin değişmesi, toplumsal yaşamda olduğu gibi Türk pop müziğinde de yansımalarını bulmuştur. Bu dönemde yıllardır Anadolu kokulu çalışmalar yapan Cem Karaca, Selda, Edip Akbayram gibi sanatçıların başını çektiği bir ekip giderek sloganlaşan şarkılar üretmeye başlamıştır (Özbek, 199 : 181).

Bu yıllarda pop müzik temsilcilerinde büyük bir artış görülür. Özellikle bu yıllarda orkestraların çokluğu dikkat çekmektedir. Elemanları 1'den fazla çalgı çalabilen, yabancı dil bilen yetenekli sanatçılardır. Bunların bir kısmı yabancı

dillerdeki şarkılardan çeviri yapmış, bir kısmı müziğini değiştirmeden kendine göre sözler yazmış, diğer bir kısmı ise, söz ve müziğini kendisi yazmıştır. 60'ların sonlarında kurulup 70'lerde birlikteliklerini sürdüren ve beğenilen pop grupları; Durulu Gence, Apaşlar, Vasfi Uğaroğlu, Kaygısızlar, Mavi Işıklar, Moğollar, Üstün Poyraz Set, Selçuk Alagoz, Mavi Çocuklar'dır (Yurga, 2002 : 77).

Moğollar 1968 Altın Mikrofon Yarışması'na katılan gruplardan birisidir. İlk dönemlerinde bir arayış içinde olan topluluk, 1970 yılında amaçlarını "ileri teknikle zengin folk öğelerini birleştirmek" olarak özetlemiş ve Anadolu pop adını ilk kez telaffuz etmişlerdir. Bu açıklamadan hemen sonra ilk plakları "Dağ ve Çocuk" yayınlanmıştır. 1971'de Fransa'da yayınlanan ilk albümleriyle Academie Charles Grass ödülünü almışlardır (<http://www.delinetciler.net/forum/muzik-turleri/33772-turk-pop-muzigi-tarihi.html>).

Anadolu pop akımının önemli gruplarından birisi de Üç Hürel'dir. Kendilerine özgü çalışmalarını ile 70'lerin ilk yarısında kendilerinden söz ettirmişlerdir.

İlk Eurovision Şarkı Yarışması 24 Mayıs 1956'da İsviçre'nin Lugano kentinde yapılmıştır. 1970'li yılların en önemli gelişmelerinden biri de Türkiye'nin 1975'te Münir Ebcioglu'nun bestesi "Seninle Bir Dakika" ile ilk kez katıldığı Eurovision yarışmasıdır. Türkiye, yarışmayı sonuncu olarak bitirmiştir. Ülkemiz 1978'de Nilüfer Yumlu ve Grup Nazar ile temsil edilmiştir. Yıllar geçtikçe ilginin giderek arttığı bu yarışma, günümüzde en önemli müzik olaylarından biri olarak kabul edilmektedir.

1968 - 1970 yılları arasında pek çok plak yapan Esin Afşar, adını Kul Ahmet'ten aldığı bir türküyü duyurmuştur: "Yoh Yoh". Türkiye'de ve dünyada pek

çok festivale katılmıştır. “Diplomatik Sanatçı” ünvanını almıştır. 1970 Balkan Festivali’nde Metin Eloğlu’nun sözleri, Selmi Andak’ın bestesi olan “Gurbet Yorganı” ile üçüncü olmuştur.

Sonuç olarak 1970’li yıllar pop müziğın gerçekten popüler olduğu yıllardır. Şarkı sözlerinin sloganlaşması, pop müziğın siyasete girmesi sonucunu doğurmuştur. Kaset devriminin gerçekleşmesi, pop müziğın ticarileşmesini getirmiştir. Türkiye, Eurovision Şarkı Yarışması’na ilk kez katılarak Türk pop müziği Avrupa’ya kabul ettirmeye çalışılmıştır. Moğollarla birlikte Anadolu Pop ülkemize yayılmıştır. 1950’li ve 1960’lı yıllara göre şarkıcı ve söz yazarlarında belirgin bir artış görülmüştür.

3.3.2.5. 1980’ler: Teknolojik Dönem

Bu yıllar, 12 Eylül 1980’le başlamıştır. Türk ordusu tıpkı 1960’ta olduğu gibi yine yönetime el koymak zorunda kalmıştır (Yurga, 2002 : 96). 1980 askeri harekâtı, kaset üretiminin yaygınlaşmasına rağmen, Türk pop müzik piyasasını krize sokmuştur. Bu yönetimde sadece kişiler yasaklanmakla kalmamıştır. Şarkılar da yasaklardan nasibini almıştır (Yurga, 2002 : 96).

Edip Akbayram’ın Eşkiya Dünyası ve Aldırma Gönül şarkıları, yasağa rağmen, büyük beğeni toplamıştır. O dönemde Bülent Ersoy’a da yasak gelmiştir (Yurga: 2002 : 97 – 98).

Türkiye’de sanat da kesintiye uğramıştır. Sokağa çıkma yasakları ile birlikte, tiyatro ve sinemalar öncelikle etkilenmiş, halk siyah - beyaz TRT televizyonuna teslim olmuştur. Müziğımızde ise, 70’li yılların hızı yok olmuştur (Yurga, 2002 : 98).

Bu kısır ortamda, yine de iyi çalışmalar üretilmiştir. Fikret Kızılok'un "Zaman Zaman"ı, Erkin Koray'ın 70'li yıllara bir selam gönderdiği "İlla ki"si ve Ergüder - Nur Yoldaş ikilisinin unutulmaz "Sultan-ı Yegah"ı bu dönemin çalışmalarıdır.

Böylesi bir dönemde, dönemin tek televizyonu olan TRT, yeni insanları ve türleri lanse etmeye başlamıştır. "Beş Yıl Önce On Yıl Sonra", bu yıllarda kurulmuş uzun süreli olamayan bir topluluktur. Yıldırım Gürses'in "Hoş Sada" çalışmalarıyla örneklediği "Çoksesli Türk Hafif Sanat Müziği" de yeni bir tür olarak ortaya çıkartılmıştır
(<http://www.delinetciler.net/forum/muzik-turleri/33772-turk-pop-muzigi-.html>).

O yıllarda dönemin genç grubu Mazhar - Fuat - Özkan (MFÖ)'dir. 1984'te yayınlanan "Ele Güne Karşı Yapayalnız", bir anda her yerde çalınan, dinlenen bir albüm haline gelmiştir. Aynı yıl yayınlanan iki albüm, Sezen Aksu'nun "Sen Ağlama" ve Zülfü Livaneli'nin "Ada" albümleri ciddi satış rakamlarına ulaşmıştır. Mazhar - Fuat - Özkan (MFÖ)'nin kazandığı başarılarından sonra Grup Gündoğarken, Ezginin Günlüğü ve Yeni Türkü grupları ortaya çıkmıştır.

80'li yıllardan sonra Türk siyasetinde her şeyi kontrol altında tutma eğilimi, Turgut Özal'ın getirdiği liberalizm ile yerini daha özgürlükçü ve hoşgörülü tavra bırakmıştır (Durgun, 2005 : 13).

80'lerde Türk Pop'unda adından söz ettiren bazı kişiler şunlardır: Fatih Erkoç, Zerrin Özer, Özdemir Erdoğan, Akrep Nalan, Yonca Evcimik, Nükhet Ruacan, Bilgen Bengü, Nükhet Duru, Mithat Körler, Asu Maralman ve Çetin Alp'tir (Yurga, 2002 : 106).

Sonuç olarak 12 Eylül 1980 darbesiyle Türkiye’de sanat, bütün kesimlerde olduğu gibi kesintiye uğramıştır. Kasetçalar ve walkman’lerin çıkmasıyla kasete olan gereksinim artmıştır. Kasetin büyük ticari bir kaynak olması sonucu “korsan kasetçilik” sorunu ortaya çıkmıştır. Türk Pop Müziği, ancak bu dönemin ikinci yarısında ilerleme kaydedebilmiştir.

3.3.2.6. 1990’lar: Pop Müziğin Popüler Yılları

1990 yılı, Irak lideri Saddam Hüseyin’in Kuveyt’e girmesiyle başlamıştır. (Yurga, 2002 : 107). 90’lı yıllar kaset devrinden “CD Devri”ne geçiş dönemi olmuştur. 60’lı, 70’li ve 80’li yıllarda söylenen pop şarkılarının tekrar ele alınarak söylenen “remix” tarzı ortaya çıkmıştır.

20. asrın buluşlarından radyo, 1927’den itibaren; televizyon ise 1968’den itibaren Türkiye’de uygulanmaya başlanmıştır. Bu vasıtalar kuruluşundan itibaren devlet kontrolünde olmuştur. Bu durum; 1990 sonrası özel gazeteler, radyo ve televizyon kanallarının yaygınlaşması, devletçi ideoloji tekelinin yıkılmasını sağlayarak bu durumun değişmesine neden olmuştur.

Devletin bu tekelciliği kaldırmasıyla pop müzik rahat ve özgür bir ortama kavuşmuştur. Böylece geniş kitlelere ulaşılmaya başlanmıştır. Bu geçiş süreci Türk pop müziğinin üretim ve tüketim biçimini kökten değiştirmiştir. Bu değişim diğer müzik türlerinin pop müziğinden etkilenme sürecini doğurmuştur. Farklı müzik türlerinin birbirinin içine geçtiği, kaynaştığı yıllar olmuştur. Bu yıllarda pop tarzı söyleme ve çalma, tüm müzik çeşitlerimizi etkisi altına almıştır (www.akdeniz.edu.tr/gse/pop-caz-muznot.doc).

Önemli bir şarkıya klip çekmek bir zorunluluk olmuştur. Klipler şarkının tanıtımı açısından en önemli rolü oynamışlardır. Şarkı, klipi ile bütünleşmiş olarak algılandığı için klip çekimlerinde daha çok özen gösterilmeye başlanmıştır. Bu, klip endüstrisinin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

1991 yılında Yonca Evcimik'in "Abone" albümüyle başlayan pop şarkıları dönemi, Sezen Aksu'nun "Hadi Bakalım" ve Nilüfer'in "Şov Yapma" albümleriyle devam etmiştir. Sezen Aksu'nun yetiştirdiği şarkıcılar Sertap Erener, Levent Yüksel, Aşkın Nur Yengi ve 1990'lı yılların fenomeni Tarkan, bu dönemde büyük ün kazanmışlardır. Müzik endüstrisindeki teknolojik gelişmeler ve yirmi dört saat pop müzik yayını yapan tematik kanalların yaygınlaşması da pop müziğin yükselişini desteklemiştir.

70'li yılların sonuna doğru yaptığı bir 45'lik ve 1980 sonrasında yaptığı kimi çalışmalarla adından söz ettiren Kayahan, "Yemin Ettim" şarkısıyla Türk pop müziğine Arabesk motiflerinin girmesine neden olmuştur.

Bu yıllarda Yeni Türkü, Ayna, Grup Gündoğarken gibi gruplar da şarkılarıyla büyük ün kazanmışlardır. Türkiye'de 90'lı yıllarda ünlenmiş pop şarkıcıları Asya, Aşkın Nur Yengi, Aylin Livaneli, Çelik Erişçi, Doğuş, Ercan Saatçi, İzel, Levent Yüksel, Mirkelam, Mustafa Sandal, Nalan, Ozan ve Kenan Doğulu, Pınar Aylin, Sertap Erener, Soner Arıca, Şahsenem ve Tarkan Tevetoğlu'dur (Yurga, 2002 : 112).

Sonuç olarak Türk pop müziği, bu yıllarda büyük ivme kazanmıştır. Ses güzelliğinin ve kalitenin aranmadığı yıllar olmuştur. Günü birlik çıkıp, bir süre sonra kaybolan şarkıcı furyası yaşanmıştır. Özel televizyon ve radyoların kurulmasıyla Türk pop müziğinde gelişmeler meydana gelmiştir. Mesela; müzik kanalı olan Kral

TV'nin yirmi dört saat yayın yaparak popüler müzik gündemini belirlemesi, diğer müzik türlerinin pop müzikten etkilenerek, kesin çizgilerinin ortadan kalkması, GTSM ve GTHM'nin bu müzik türünden etkilenmesi ve pop müziğinin Arabeskten etkilenmesi ve böylece Protest Pop, Pop Arabesk gibi türlerin ortaya çıkmasıyla son bulmuştur. Bu yıllar Rock, Hip - Hop, Tekno, Rhythm and Blues gibi türlerden de yapılan örneklerle Türk pop müzik tarihine kaydedilmiştir.

3.3.2.7. 2000'ler: Günümüz Pop Müziği

Bu yıllar, sanat festivallerinin çoğaldığı, ülke genelinde ilçelerde bile festivallerin yapıldığı yıllardır (Yurga, 2002 : 115).

2000 yıllarda; bilgisayarın, şarkıların alt yapılarında kullanımı artmıştır. Herkes mix'ten, remix'ten konuşur olmuştur. Tek tip üretim oluşmuştur. Tüm dünyada söylenen müzik giderek birbirine benzemiştir. Türkiye, İsrail, Mısır, Irak, Lübnan, Fas, Yunanistan gibi ülkeler hep aynı şarkıyı söylemeye başlamışlardır. Ortak sayılabilecek melodiler, Batılı sound üzerine oturtularak herkes aynı şarkıyı söyler olmuştur. İngilizce konuşan ülkelerde bu eğilime uzak kalmamıştır. "World music" tırmanışa geçmiştir (Dilmener, 2006 : 39).

Bu dönemde cd satışları, kaset satışlarından daha fazla gerçekleşmiştir. Pop müzikte "cd dönemi" başlamıştır. "Milenyum" olarak adlandırılan 2000'li yıllarla birlikte bilgisayar ve internetin önem kazanması sonucu korsan piyasayı tetiklemiş ve korsan piyasa pop müziğinin durağan döneme geçmesine neden olmuş, her yıl daha az çalışma ortaya konmuştur.

2000’li yıllarda pop müzik canlanmaya devam etmiştir. Bu dönemde popüler müziğe girip katkıda bulunan isimlerden bazıları şunlardır: Emre Altuğ (1999), Hande Yener, (2000), Bengü, Demet Akalın, Nil Karaibrahimgil (2003), Murat Boz, Gökhan Özen, Grup Hepsi, Tan, Yalın, Keremcem, Ziyet Sali, Demet Arslan, 4 Yüz, Ferhat Göçer, Kutsi, Murat Başaran, Funda Arar, Davut Güloğlu, Zeynep Dizdar, Ayça Tekindor, Zeynep Casalini’dir.

Sertab Erener’in “Everyday That I Can” adlı şarkıyla, 2003 yılında Eurovision’u kazanması, Türk Pop müziğinin en büyük başarılarından biridir. Şarkının ezgisi yerel motifleri (çiftetelli) barındırmakta ancak evrensel çizgilerden kopmamaktadır. Öte yandan, sözleri İngilizcedir.

Ancak 2005’ten sonra pop müziği, üretim açısından tekrar duraklama dönemine girmiştir. Bu boşluk, 70li dönemde ortaya konulan şarkılarla geçirilmiştir. Çünkü, 2008 yılının sonlarında 1970 dönemi pop müzik şarkıları tekrar tozlu raflardan indirilmiş ve bu şarkılar işlenmeye başlanarak geliştirilmiştir (http://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrk_pop_m%C3%BCzi%C4%9Fi).

2009’da Hadise’nin “Düm Tek Tek” adlı şarkısıyla katılan Türkiye 4. olmuştur. Ülkemizde sevilerek söylenen ve beğenilen “Düm Tek Tek” şarkısı önemli bir başarı kazanamamıştır.

Sonuç olarak 2000’li yıllar, Türk pop müziğinin yeniden hareketlenmeye başladığı yıllar olmuştur. “Şakşuka”, “Kırıcı mı Belimi”, “Senin Ağzını Yerim Ben” gibi acayip şarkılar yapılarak Türk pop müziğinin sözleri anlamsızlaşmıştır. İnsanlar müziği bir dans ve eğlence kültürü olarak görmeye başlamıştır. Pop müziğinin

en çok etkilendiği mzık türü Arabesk olmuştur. Bu müziğin en önemli temsilcisi İsmail YK'dır. Dinleyiciler, artık bu müzikte kaliteyi aramamaktadır. Sadece günlük hayatlarında stresden uzaklaşmak için bu müziği araç olarak kullanır hale gelmişlerdir.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, örnekleme yer alan ilköğretim 8. sınıf öğrencilerine uygulanan anketten elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirilmeleri yapılmış ve veriler tablolar haline getirilmiştir. Bulgular doğrultusunda hazırlanan tabloların altında yorumlar yapılmıştır.

4.1. Müziğin ve Türk Pop Müziğinin Öğrencilerin Hayatındaki Yeri

Tablo 1. Öğrencilerin müziğe verdiği önem:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	6	1,2	19	3,7	79	15,3	173	33,6	238	46,2	515	100
Erkek	25	5,1	33	6,7	98	19,9	183	37,1	154	31,2	493	100
Toplam	31	3,1	52	5,2	177	17,6	356	35,3	392	38,9	1008	100

χ^2 : 35,271

sd: 4

anlamlılık: ,000

Müzik en genel tanımı ile sesin biçim ve devinim kazanmış hâlidir. Başka bir deyiş ile de müzik, sesin ve sessizliğin belirli bir zaman aralığında ifade edildiği sanatsal bir formdur. Dışarıda duyduğumuz araba sesleri, kuş sesleri, rüzgâr sesi, gök gürlemesi, şimşek çakması, yağmur sesi vb. gibi bütün sesler, müziğe bir anlam yüklediğinin, onun biçimsel bir kalıba oturtulduğunun ve seslere ahenk verildiğinin bir göstergesidir. Müzik, insanların hayatlarında önemli bir yere sahiptir. Belki de hepimiz hayatımızın bir anında “müzik ruhun gıdasıdır” demişizdir. İnsanlar, yaşadıkları üzüntü, sıkıntı, sevinç gibi durumlarda müzik dinleme ihtiyacı duymuştur. Müzik, eğitimde olmazsa olmaz bir alandır. Bireylerin eğitimsel

sürecinde müzik önemli yer tutmakta, bireyleri duyuşsal ve bilişsel yönden geliştirmektedir. Doğumdan itibaren insanlar çevrede var olan sesleri belleğine yerleştirmekte ve böylece duyma yeteneğini geliştirmektedir.

Tablo 1’de öğrencilerin müziğe ne kadar önem verdikleri durumu saptanmıştır. Tabloya göre öğrencilerin yüzde 38,9’u müziğin hayatlarında çok önemli olduğunu, yüzde 35,3’ünün müziğin hayatlarında büyük oranda önemli olduğunu, yüzde 17,6’sı “olsa da olur olmasa da” şeklinde düşündüğünü, yüzde 5,2’sinin müziğin hayatlarında az önemli olduğunu, yüzde 3,1’inin ise müziğin hayatlarında hiç önemli olmadığını düşündükleri görülmektedir. Tablo 1’e göre kızların erkeklere oranla belirgin bir şekilde hayatlarında müziğe önem verdikleri görülmektedir.

Tablo 2. Ülkemizde pop müziğine ne kadar önem verildiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	6	1,2	23	4,5	95	18,4	220	42,7	171	33,2	515	100
Erkek	24	4,9	38	7,7	97	19,7	198	40,2	136	27,6	493	100
Toplam	30	3,0	61	6,1	192	19,0	418	41,5	307	30,5	1008	100

X²: 19,186

sd: 4

anlamlılık: ,001

Pop terimi, batı dillerinden birçok dile geçerek, “geniş toplum kitleleri tarafından benimsenen” anlamındaki “popüler”in kısaltılmışıdır. XX. yüzyılın ikinci yarısında gündelik yaşam diline giren pop müzik, ülkemizde 1960’lı yıllarda müzik etkinliği olarak görülmeye başlamıştır. 1970’li yıllarda bir müzik tarzı olarak benimsenmeye başlamış ve 1980’li yıllarda “pop müzik” ya da “pop müziği” deyimleri yerleşmiştir (Say, 2002 : 1038).

Ülkemizde 1975 - 1985 yılları arasında pop müzik büyük bir ivme kazanmıştır. Bu yıllarda pop müziğin gelişmesinde ve öneminin artmasında Eurovision şarkı yarışmasının payı büyüktür. 1980 - 1990 yılları arasında beğenilmeye devam etmiştir. Ancak bu yıllarda gelişiminde yavaşlama görülmüştür. 1990'lı yıllarda teknolojiye meydana gelen gelişmelerin ve Türk ekonomisinin gelişmesinin müzik piyasasını etkilemesi sonucunda Türk pop müziği canlanmış ve arz ve talebinde büyük artış görülmüştür.

Önceden pop müzik, gençliğin arayışlarına ve beklentilerine cevap veren, gençlerin vakit geçirmek ve dans etmek için eğlence yerlerinde kullanılan bir müzik olarak görülmüştür. Günümüzde ise pop müzik, gündelik küçük, romantik ve sıradan duyguların anlatımı olmaktan çıkıp toplumsal sorunları dile getiren bir olgu olarak görülmektedir. Teknolojik ve ekonomik gelişmeler toplumun yapısını değiştirmesi sonucu pop müzik bütün yaş grupları tarafından dinlenen ve beğenilen bir müzik tarzı olmuştur. Medyanın bu oluşumda katkısı büyüktür. Ancak pop müziğin gençler tarafından daha çok önemsenmekte olduğu söylenebilir.

Tablo 2 incelendiğinde ülkemizde pop müziğine, öğrencilerin yüzde 72,0'nın büyük oranda önem verdiği, yüzde 19,0'ının kısmen önem verdiği, yüzde 6,1'inin az önem verdiği, yüzde 3,0'ının hiç önem vermediği görülmektedir.

Tablo 2'ye göre kızların erkeklere göre ülkemizde pop müziğine daha fazla önem verdiği görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Türk pop müziğini ne kadar sevdiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	17	3,3	41	8,0	94	18,3	191	37,1	172	33,4	515	100
Erkek	28	5,7	83	16,8	116	23,5	171	34,7	95	19,3	493	100
Toplam	45	4,5	124	12,3	210	20,8	362	35,9	267	26,5	1008	100

X^2 : 42,070

sd: 4

anlamlılık: ,000

Sanayi devrimi sonrası değişen ekonomik anlayış ve bu olguya paralel olarak da toplumsal yapılanma değişmiştir. Toplumsal yapının değişmesi, kültürümüzün evrim geçirmesine neden olmuştur. Kültürün aynası olan popüler kültür kavramı da yeniden yapılanmıştır. Farklı nitelik kazanan popüler kültürün en önemli unsuru popüler müzik olmuştur.

Eğlence kültüründe Türk pop müziği şarkılarının daha çok sevildiği söylenebilir. 13 - 14 yaşlarındaki öğrenciler ergenlik dönemine girdikleri için daha duygusal olurlar. Bu dönemde fiziksel olarak geliştiklerinden dolayı bedensel hareketlere ihtiyaç duyarlar. Türk pop müziği şarkılarının da büyük bölümü aşk ve hareketli şarkılardan oluştuğu göz önüne alındığında, öğrencilerin Türk pop müziğini dikkate değer biçimde sevdiğini söylenebilir.

Tablo 3'e göre öğrencilerin yüzde 26,5'i "çok fazla", yüzde 35,9'u "çok" diyerek Türk pop müziğini sevdiği, yüzde 12,3'ü "az" diyerek bu müziği dinlerken pek zevk almadıkları, yüzde 4,5'i "hiç" diyerek bu müzik türünü sevmeyişi ve yüzde 20,8'i "kısmen" diyerek bu müziği biraz sevdiği görülmektedir. Ancak bugün için

böyle düşünen öğrenciler gelecekte fikir değiştirebilirler. Tablo 3'e bakıldığında kızların erkeklere göre Türk pop müziğini daha çok sevdiği görülmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Yabancı pop müziğini ne kadar sevdiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	63	12,2	120	23,3	135	26,2	99	19,2	98	19,0	515	100
Erkek	86	17,4	92	18,7	111	22,5	111	22,5	93	18,9	493	100
Toplam	149	14,8	212	21,0	246	24,4	210	20,8	191	18,9	1008	100

X²: 9,931

sd: 4

anlamlılık: ,042

Türkiye, Cumhuriyetin ilanından sonra hızlı bir modernleşme sürecine girmiştir. Modernleşme bağlamında batı kültürü örnek alınmıştır. Halkımız tarafından batılılaşma politikası benimsenmiştir. Kültürümüzdeki batılılaşma hareketi pop müziğine de yansımıştır. 1950 ve 1960'lı yıllarda aranjman müziğiyle birlikte Yabancı pop müziği ülkemize girmiş ve popülerleşmiştir.

2000'li yıllarda internetin yaygınlaşması, gençlerin batıda çıkan yabancı albümleri çıktığı andan itibaren dinleme imkânını doğurmuştur. Bu da gençlerin Yabancı pop müziğini sevme oranlarını yükseltmiştir. Bundan 10 yıl önce 13 - 14 yaşlarındaki öğrencilere “ Bildiğiniz yabancı pop müziği şarkıcılarının ismini sayar mısınız?” denildiğinde öğrencilerin, 1 ya da 2 tane şarkıcı ismi sayması, şimdiki öğrencilerin ise birçok şarkıcı ismi sayıyor olmaları bu müziğin eskisine göre hem çok dinlendiğini hem de daha çok sevildiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4'e göre öğrencilerin yüzde 18,9'u "çok fazla" diyerek Yabancı pop müziğini gözle görünür oranda sevdiklerini, yüzde 20,8'i "çok" diyerek bu müziği dinlemekten hoşlandığını, yüzde 24,4'ü "kısmen" diyerek Yabancı pop müziğini takip ettiklerini, yüzde 21,0'ı "az" diyerek Yabancı pop müziği ile bir nebze de olsa ilgilendiklerini ve yüzde 14,8'i "hiç" diyerek bu müziği beğenmedikleri görülmektedir. Tablo 4'te kızlarla erkekler arasında Yabancı pop müziğini sevme dereceleri bakımından belirgin bir farkın bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin Türk pop müziği videolarından ne kadar etkilendiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	73	14,2	99	19,2	164	31,8	114	22,1	65	12,6	515	100
Erkek	60	12,2	128	26,0	146	29,6	95	19,3	64	13,0	493	100
Toplam	133	13,2	227	22,5	310	30,8	209	20,7	129	12,8	1008	100

χ^2 : 7,279

sd: 4

anlamlılık: ,122

Müzik videosu, popüler şarkıların tanıtılması amacıyla müzik endüstrisi tarafından üretilen ve bir şarkının söz dahil müzikal unsurlarını görselleştiren bir formdur¹ (Çelikcan, 1996 : 1). Popüler kültür ürünü olan müzik videoları pop müziğini görselleştirmiş ve müziğin seyredilebilir bir alan olduğunu ortaya koymuştur.

1990'lı yıllarla birlikte müzik videolarında önceki yıllara göre büyük oranda artış görülmüştür. Özel müzik kanallarının artmasıyla müzik videoları gençlerin

¹ Çelikcan, Türkiye'de "video klip" olarak adlandırılan bu form için müzik videosu terimini kullanmaktadır. Çünkü video klip, müziğe özgü bir form değildir, her şeyin video klipi yapılabilir. "Video klip" görüntü parçaları demektir ve asıl metni tanıtan bir özelliğe sahiptir. Hâlbuki müzik videosu, bir şarkıyı bütün halinde görselleştirir ve bu haliyle de müziğe özgü bir formdur.

hayatının bir parçası haline gelmiş ve 2000’li yıllarda gençler müziği, videoların güzelliğiyle birlikte sevmeye ve beğenmeye başlamıştır.

Tablo 5’e bakıldığında öğrencilerin yüzde 12,8’i “çok fazla” diyerek müzik videolarının müziği beğenmelerinde en önemli özellik olduğunu, yüzde 20,7’si “çok” diyerek müzik videolarının önemli olduğunu, yüzde 30’8’i “kısmen” diyerek müzik videosundan etkilendiğini, yüzde 22,5’i “az” diyerek müzik videosunun müziği beğenmelerinde önemli bir özellik olmadığını ve yüzde 13,2’si “hiç” diyerek müziğin güzelliğinde, müzik videosunun belirleyici olmadığını savundukları görülmektedir. Tablo 5’e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında Türk pop müziği videolarından etkilenme dereceleri bakımından belirgin bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Gün içinde öğrencilerin ne kadar pop müziği dinlediği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	32	6,2	90	17,5	113	21,9	133	25,8	147	28,5	515	100
Erkek	80	16,2	117	23,7	112	22,7	105	21,3	79	16,0	493	100
Toplam	112	11,2	207	20,5	225	22,3	238	23,6	226	22,4	1008	100

χ^2 : 47,394

sd: 4

anlamlılık: ,000

Müzikte “eğlence” ögesi bütün çağlarda ve bütün ülkelerde yer almıştır. Çağımızın eğlence müziği olarak pop müziği gösterilmektedir. Eğlence müziğinin halk tarafından benimsenmesinden dolayı yaygınlaşması da kolay olmaktadır. Bu yaygınlaşmada radyo, internet ve televizyon gibi iletişim araçlarının payı yadsınamaz.

Günlük hayatımızda, müzik kanallarının artmasından dolayı gidilen her yerde pop müziği şarkıları karşımıza çıkmaktadır. Pop müziği dinlemek için özel bir zaman ayırmayan bireyler bile bu müziği ister istemez dinlemekte ve şarkıların sözlerini ve müziğini öğrenmektedir.

Sonuç olarak pop müziğinin, her bireyin günlük hayatında bir yeri olduğu söylenebilir. Ancak gün içinde herkesin müzik beğenisine ve müziğe verdiği öneme göre müziğin dinlenme oranında değişiklik olduğu görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde gün içinde ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yüzde 22,4'ünün pop müziğini çok fazla dinlediği, yüzde 23,6'sının çok dinlediği, yüzde 22,3'ünün kısmen dinlediği, yüzde 20,5'inin az dinlediği, yüzde 11,2'sinin ise hiç dinlemediği görülmektedir. Tablo 6'ya göre kızların erkeklere göre gün içinde pop müziğini daha çok dinledikleri görülmektedir.

4.2. Türk Pop Müziğinin Kültürümüze Etkileri

Tablo 7. Türk pop müziğinin kültürümüze olumlu etkisinin ne kadar olduğu:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	26	5,0	116	22,5	145	28,2	144	28,0	84	16,3	515	100
Erkek	52	10,5	94	19,1	141	28,6	116	23,5	90	18,3	493	100
Toplam	78	7,7	210	20,8	286	28,4	260	25,8	174	17,3	1008	100

χ^2 : 13,776

sd: 4

anlamlılık: ,008

Kültür, geniş tanımına göre toplumun bir üyesi olarak insanın elde ettiği (öğrendiği) bilgi, inanç, sanat, moral, hukuk ve diğer yetenek ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür (Oktay, 1996 : 89).

Müzik ise kültürlerin bir yansımasıdır. Üretildiği kültürün izlerini taşır. Üretildiği dönemin sosyal ve kültürel yapısı hakkında ipuçları verir. Müzik, hayatımızda önemli bir öge olmasının yanında, kimliğimizi, davranışlarımızı ve düşüncelerimizi yansıtan bir ögedir. Özellikle gençler, bütünleştikleri müzik türüyle neredeyse iç içe yaşama eğilimi gösterirler. Dinledikleri sanatçıların tarzı, gençlerin saçlarını, giyim ve kuşamlarını hatta davranışlarını belirlemektedir. Bu da gösteriyor ki müzik, gençlerin yaşamlarında önemli bir özelliştir.

Tablo 7 dikkatli incelendiğinde öğrencilerin yüzde 17,3'ü “çok fazla” diyerek müziğin kültürümüze olumlu etkisinin tartışılmaz olduğunu, yüzde 25,8'i “çok” diyerek kültürümüzü büyük oranda olumlu etkilediği, yüzde 28,4'ü “kısmen” diyerek kültürümüzü genel olarak olumlu etkilediği, yüzde 20,8'i “az” diyerek kültürümüzü düşük oranda etkilediği ve yüzde 7,7'si de “hiç” diyerek kültürümüzü olumlu etkilemediği görüşünü savundukları görülmektedir.

Tablo 7'e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında Türk pop müziğinin kültürümüze olumlu etkileri olması bakımından belirgin bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 8. Türk pop müziğinin kültürümüze olumsuz etkisinin ne kadar olduğu:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	67	13,0	182	35,3	133	25,8	88	17,1	45	8,7	515	100
Erkek	77	15,6	166	33,7	111	22,5	83	16,8	56	11,4	493	100
Toplam	144	14,3	348	34,5	244	24,2	171	17,0	101	10,0	1008	100

X²: 4,280

sd: 4

anamlılık: ,369

Eğitim ve eğitim kurumları, toplumların gelişmeleri, kültürlerini koruyabilmeleri ve varlıklarını sürdürebilmeleri sürecinde önemli işlevleri bulunmaktadır. Bunu gerçekleştirirken popüler kültürden etkilenmeleri kaçınılmazdır. Popüler kültür, eğitimi önemli ölçüde etkilemektedir. Bu etkileme süreci, televizyon, radyo ve internet gibi iletişim araçlarıyla sağlanmaktadır.

Öğrencilerin tek tip kültürle yetişmesini sağlayan popüler kültürün en önemli halkalarından birisi pop müziktir. İlköğretim öğrencilerinin Türk pop müziğine ilgilerinin önlenemez büyüklükte olduğu göz önüne alındığında, medyanın, ailelerin, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin, Türk pop müziğinin kültürümüze olumsuz etkilerini önleyebilme duyarlılığında olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 10,0'ı Türk pop müziğinin kültürümüzü önemli ölçüde olumsuz etkilediğini, yüzde 17,0'ı büyük oranda

olumsuz etkilediğini, yüzde 24,2'si kısmen etkilediğini, yüzde 34,5'i az etkilediğini ve 14,3'ü de hiç etkilemediğini belirtmiştir.

Tablo 8'e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında Türk pop müziğinin kültürümüzü olumsuz etkileme derecesi bakımından belirgin bir farkın olmadığı görülmektedir.

4.3. Televizyon ve Radyo Yayınlarında Türk Pop Müziğinin Yeri

Tablo 9. Televizyon yayınlarında Türk pop müziğine ne kadar yer verilmesi gerektiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	6	1,2	39	7,6	143	27,8	203	39,4	124	24,1	515	100
Erkek	18	3,7	71	14,4	165	33,5	162	32,9	77	15,6	493	100
Toplam	24	2,4	110	10,9	308	30,6	365	36,2	201	19,9	1008	100

X^2 : 32,011

sd: 4

anlamlılık: ,000

Televizyon, 21. yüzyılın vazgeçilmez aletlerinden birisidir. 75 yıl önce, İskoç mucit John Logie Baird tarafından icat edilmiştir. (<http://www.blogcu.com/etiket/baird/20>). Görme ve işitme gibi iki temel duyuya hitap etmesi, onun en önemli özelliğidir. Gün içinde, neredeyse hepimizin televizyon izlemesi, hayatımızın önemli bir parçası olduğunu göstermektedir. Televizyonun, çocukların ve gençlerin üzerinde büyük etkisi vardır. Bu etki, sadece bilgi aktarmaları yoluyla olmayıp, davranış modelleri sunma yoluyla gerçekleşmektedir. Bu da çocukların ve gençlerin, bu davranış modellerini taklit etmesiyle son bulmaktadır. Bireylerin ruhsal gelişiminde ve insan ilişkilerinin oluşumunda oldukça

önemli bir işleve sahip olan taklit etme, televizyonun öğretim biçiminin en önemli aracı olmakta ve çocukları ve gençleri olumlu ve olumsuz bir biçimde etkilemektedir

Televizyonda, Türk pop müziği ile ilgili yayınların yapılması, gençler üzerinde büyük etki bırakmaktadır. Bu yayınlar ticari temeller üzerine yapıldığı için amacına uygun değildir. Müzik videoları mesajları çoğu zaman şiddeti, saldırganlığı ve cinsel arzuları içermektedir. Bu yüzden gençlerde davranış bozukluğu meydana gelmektedir. Üstelik rating kaygısı ile yapılan programlar müziğin sanat boyutundan gençleri uzaklaştırmakta, eğlence boyutuna yaklaştırmaktadır.

Bundan dolayıdır ki çocukların ve gençlerin, kişisel gelişimlerinin sağlıklı bir biçimde gelişmesi için ailelere, öğretmenlere ve okul yöneticilerine büyük görevler düşmektedir.

Tablo 9'a bakıldığında öğrencilerin yüzde 19,9'u çok fazla, yüzde 36,2'si çok, yüzde 30,6'sı kısmen, yüzde 10,9'u az, yüzde 2,4'ü hiç seçeneğini işaretleyerek, Türk pop müziğine televizyon yayınlarında büyük ölçüde yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 9'a göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında kızların erkeklere oranla, televizyon yayınlarında Türk pop müziğine daha çok yer verilmesi gerektiğini belirttikleri görülmektedir.

Tablo 10. Televizyon yayınlarda Yabancı pop müziğine ne kadar yer verilmesi gerektiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	64	12,4	166	32,2	137	26,6	85	16,5	63	12,2	515	100
Erkek	80	16,2	169	34,3	112	22,7	82	16,6	50	10,1	493	100
Toplam	144	14,3	335	33,2	249	24,7	167	16,6	113	11,2	1008	100

χ^2 : 5,387

sd: 4

anlamlılık: ,250

Dünyada ilk televizyon deneme yayınları, 1929 yılında BBC kanalı tarafından başlatılmıştır. 1936 yılında da dünyanın ilk düzenli televizyon yayınları gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de ise, 1971 yılının Mart ayında Radyo ve Televizyon Kurumu’nun kurulmasıyla televizyon yayınları başlamıştır (www.guzelhobiler.com/.../dunyada-ilk-televizyon-yayini-ne-zaman-baslamistir-2/).

1960’li yıllarla birlikte pop müzikte aranjmanlar dönemi başlamıştır. Bu dönemde yabancı ezgilere Türkçe sözler yazılarak Yabancı pop müziği sevdirmeye çalışılmıştır. 1970’li yıllarla birlikte popülerleşmeye başlayan bu müziğin en önemli temsilcileri Ajda Pekkan, Erol Evgin, Selçuk Ural ve Erol Büyükburç’tur. Fecri Ebcioğlu’nun Fransızca şarkılara Türkçe sözler yazarak oluşturduğu “Bak Bir Varmış Bir Yokmuş” ve “Her Yerde Kar Var” şarkıları, bu türün en önemli örneklerindendir.

1980’li yıllarda, Sezen Cumhuriyet Önal’ın televizyonda sunduğu “Müzik Yelpazesi” programıyla Yabancı pop müziği ülkemizde yaygınlaşmaya başlamıştır. Erhan Konuk’un yapımcısı olduğu yabancı video klip programı “Pop Saati” Türkiye’de günümüze kadar yayın hayatını sürdürmüştür.

Öğrencilerin televizyonda yayınlanan kaliteli yabancı pop müzik programlarını takip etmeleri ve şarkı seçiminde de seçici davranışları yararlarına olacaktır.

Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 11,2’si çok fazla, yüzde 16,6’sı çok, yüzde 24,7’si kısmen diyerek Yabancı pop müziğinin televizyon yayınlarında olması gerektiğini, yüzde 33,2’si az diyerek bu müziğe sınırlı yer verilmesi gerektiğini ve yüzde 14,3’ü hiç diyerek yer verilmemesi gerektiğini düşündükleri saptanmıştır. Tablo 10’a göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında, televizyon yayınlarında Yabancı pop müziğine yer verilmesi bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 11. Radyo yayınlarında Türk pop müziğine ne kadar yer verilmesi gerektiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	22	4,3	39	7,6	106	20,6	191	37,1	157	30,5	515	100
Erkek	37	7,5	65	13,2	108	21,9	178	36,1	105	21,3	493	100
Toplam	59	5,9	104	10,3	214	21,2	369	36,6	262	26,0	1008	100

χ^2 : 20,641

sd: 4

anlamlılık: ,000

Radyo, geniş bir dinleyici kitlesine aynı anda hitap edebilme yeteneğine sahip olan önemli bir iletişim aracıdır. 1895 yılında İtalyan mucit Guglielmo Marconi tarafından icat edilmiştir. Ülkemize radyonun girmesi 1926 yılında ilk devlet radyosu olan İstanbul radyosu ile gerçekleşmiştir. Radyonun ileriki yıllarda evlere girmesiyle bütün ülkemize yayılmıştır. Radyonun yayılmasıyla “kişilerarası haberleşme” yerine “kitle haberleşmesi” şekline dönüşmüştür.

Radyonun hayatımızda yeri büyüktür. Bütün yaş grupları tarafından dinlenilmesi önemini bir kat daha arttırmaktadır. Milenyum çağının iletişim aracı televizyon olsa da radyo hala geniş bir kitleye hitap etmektedir. Radyo ilk icat edildiği zamanlarda bir haberleşme aracı olarak kullanılmıştır. Ancak günümüzde bütün iletişim araçlarında olduğu gibi ticari ve rating amacına hizmet etmektedir.

Radyo yayınları haber alma amacını taşımaktadır. Günümüzde ise popüler müziğin yayılmasında rol almaktadır. Genellikle radyo programları arabesk müzik, Türk pop müzik, özgün müzik türlerinde yayınlarını yoğunlaştırmaktadır. Kaliteli müzik programlarının yerine rating amaçlı düzenlenen eğlence müzikleri tercih edilmektedir. Müziğin metalaşması sorunu gençlerin daha çok günlük tüketilen müziğe yönelmesine sebep olmuştur.

Bu yüzden öğrencilerin her güzel denilen müziği dinlememeleri, sanatsal yönü ağır basan müziklere yönelmeleri ve parasal kaygısı olmayan, sanatı, sanat için yapan sanatçıları tercih etmeleri ve eserleri dinlerken seçici davranmaları müzik eğitimi davranışlarını geliştirmeye yarar sağlayacaktır.

Tablo 11 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 26,0’ı radyo yayınlarında Türk pop müziğine kesinlikle yer verilmesi gerektiğini, yüzde 36,6’sı büyük oranda yer

verilmesi gerektiğini ve yüzde 21,2'si kısmen yer verilmesi gerektiğini, yüzde 10,3'ü az da olsa yer verilmesi gerektiğini ve yüzde 5,9'u ise hiç yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Tablo11'e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında radyo yayınlarında Türk pop müziğine yer verilmesi bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 12. Radyo yayınlarında Yabancı pop müziğine ne kadar yer verilmesi gerektiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	75	14,6	152	29,5	138	26,8	84	16,3	66	12,8	515	100
Erkek	88	17,8	144	29,2	114	23,1	86	17,4	61	12,4	493	100
Toplam	163	16,2	296	29,4	252	25,0	170	16,9	127	12,6	1008	100

X²: 3,281

sd: 4

anlamlılık: ,512

20. yüzyılda radyo ve televizyon iletişim araçlarının bulunması büyük bir devrim olarak görülebilir. Çünkü bu iletişim araçları toplumları, kültürel, sosyal, ekonomik, siyasi olarak yönlendirmekte ve bu toplumları ortak bir kültürde buluşturmaktadır.

1990 - 1994 yılları arasında Türkiye'de TRT dışında yapılmayan radyo yayınlarına özel radyo yayınları eklenmiştir. Böylece radyo yayınları özerk bir yapıya kavuşmuştur. Daha sonra 1994 yılında Radyo Televizyon Yüksek Kurulu kaldırılarak yerine ülkedeki özel radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi için 3984 sayılı yasa ile Radyo Televizyon Üst Kurulu kurulmuştur.

Radyo yayınları, söz ve müzik programlarından oluşmaktadır. Müzik programları, genellikle Türk pop müziği, Türk sanat müziği, Klasik batı müziği, arabesk müzik, özgün müzik, rock müziği gibi müzik türlerinden oluşmaktadır. Ancak popüler müziğe, radyo yayınlarında büyük oranda yer verilmesi ülke insanını kendi öz değerlerinden uzaklaştırmakta ve toplumları müziğin sanat olarak algılaması gerektiğini unutturmaktadır. Müzik eğitimi alan ilköğretim öğrencilerine, sanatsal değeri olan, kendi öz kültürünü yansıtan müzik örnekleri (Türk sanat müziği, Türk halk müziği vb.) ve Klasik batı müziğinin en güzel örnekleri dinletilerek öğrencilerin doğru müziksel davranışlarda bulunması sağlanmış olacaktır. Tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 12,6'sının radyo yayınlarında Yabancı pop müziğinin olabildiğince yayınlanmasını, yüzde 16,9'u büyük bir oranda yayınlanmasını, yüzde 25,0'ı yeteri kadar yayınlanmasını, yüzde 29,4'ü az yayınlanmasını, yüzde 16,2'si de hiç yayınlanmamasını istedikleri görülmektedir. Tablo 12'ye göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında, radyo yayınlarında Yabancı pop müziğine yer verilmesi bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

4.4. Eurovision Şarkı Yarışmasının Pop Müziğine Katkısı

Tablo 13. Eurovision Şarkı Yarışması'nın pop müziğe katkısının ne kadar olduğu:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	8	1,6	27	5,2	70	13,6	170	33,0	240	46,6	515	100
Erkek	26	5,3	38	7,7	87	17,6	142	28,8	200	40,6	493	100
Toplam	34	3,4	65	6,4	157	15,6	312	31,0	440	43,7	1008	100

X^2 : 18,910

sd: 4

anlamlılık: ,001

Avrupa Yayın Birliği EBU (European Broadcasting Union), Avrupa ülkelerinin tıpkı para biriminde ve ekonomide birlik yarattıkları gibi uzun yıllar önce televizyon yayınlarında da birlik yaratma amacına yönelik olarak kurulmuştur. Kısa adıyla EBU denilen bu birlik haber almadaki başarılarından daha çok birliği sanatsal yönden desteklemeye yönelik Eurovision Şarkı Yarışması ile sesini duyurmuştur. Günümüzde de bu yarışma, EBU'nun en önde gelen etkinliklerinden birisidir.

Türkiye, Eurovision Şarkı Yarışması'na katılmaya, 1975'te Semiha Yankı'nın söylediği "Seninle Bir Dakika" isimli şarkı ile başlamıştır. İleriki yıllarda Türkiye, Eurovision Şarkı Yarışması'nda başarı sağlayamamıştır. Bu başarısızlığın nedenini Türkiye, "acaba kendi dillerinde söylenmediği için mi puan vermediler?" diyerek şarkıları İngilizce, Fransızca okumaya başlamış, anlaşılmadığını, hakkının yendiğini, Avrupa'nın Türkiye'yi sevmediğini söyleyerek başarısızlığının nedenini bunlara bağlamıştır. Zamanla anlaşılmıştır ki Avrupa bu yarışmayı politik arenaya taşımıştır.

Eurovision şarkı yarışması, pop müzik şarkılarının söylendiği bir yarışmadır. Avrupa'nın müzik etkinlikleri arasında önemli bir yere sahip olan bu yarışmanın, pop müziğine katkısının ne ölçüde olduğu konusunda çeşitli görüşler mevcuttur. Bu yarışma, kaliteli bir müzik etkinliği olmasının yanı sıra Avrupa ülkelerinin birlikteliğini perçinlemek için düzenlenen bir etkinliktir. Pop müziğinin uluslar arası platforma taşınması, bu müzik türünü önemli bir konuma getirirse de yeni popüler şarkılar ve yıldızlar çıkarmakta kısır kalmıştır. Bu da gösteriyor ki Eurovision Şarkı Yarışması, politik amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Tablo 13 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 43,7'si ve yüzde 31,0'ı yarışmanın pop müziğe katkısının büyük olduğuna, yüzde 15,6'sı kısmen yarar sağladığına, yüzde 6,4'ü yararının az olduğuna ve yüzde 3,4'ü ise hiç yararının olmadığını belirttikleri görülmüştür. Bulguların ışığında, Eurovision Şarkı Yarışması'nın pop müziğine katkısının büyük oranda olduğu görülmektedir.

Tablo 13'e göre kızların erkeklere oranla, Eurovision Şarkı Yarışması'nın pop müziğe katkısının daha fazla olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Tablo 14. Eurovision Şarkı Yarışması'na katılan şarkı sözlerimizin ne kadar Türkçe olması gerektiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	49	9,5	66	12,8	111	21,6	130	25,2	159	30,9	515	100
Erkek	51	10,3	55	11,2	113	22,9	121	24,5	153	31,0	493	100
Toplam	100	9,9	121	12,0	224	22,2	251	24,9	312	31,0	1008	100

χ^2 : 1,016

sd: 4

anlamlılık: ,907

Eurovision Şarkı Yarışması, Avrupa Yayın Birliği (EBU)'nun her yıl Avrupa ülkeleri arasında düzenlediği dünyanın en ünlü ve uzun soluklu şarkı yarışmalarından birisidir.

24 Mayıs 1956'da İsviçre'nin Lugano kentindeki Kursaal Theatre'da gerçekleştirilen ilk Eurovision Şarkı Yarışması'nda, Hollanda, İsviçre, Belçika, Almanya, Fransa, Lüksemburg ve İtalya ülkeleri yarışmışlardır. Gecenin birincisi Lys Assia'nın söylediği "Refrain" şarkısı ile İsviçre olmuştur.

TRT, Eurovision Şarkı Yarışmalarını yayınlamaya 1973 yılında Lüksemburg ve 1974 yılında İngiltere'de düzenlenen programlarla başlamıştır. 1973 yılında yarışmayı Lüksemburglu Anne - Marie David ikilisi "Tu te reconnaitras" ve 1974 yılında yarışmayı İsveçli grup ABBA, "Waterloo" adlı şarkılarla birinciliği kazanmışlardır.

Yarışmaya dil seçimi konusunda bir sınırlama getirilmemiştir. Ancak genellikle ülkeler, İngilizce şarkı sözleri ile katılmaktadırlar. Bazı ülkeler ise kendi dillerindeki şarkı sözlerini kullanmaktadır. Türkiye, son yıllarda yarışmaya İngilizce şarkı sözleri ile katılmaktadır. Ülkemizde, Eurovision şarkı yarışmasına neden Türkçe sözlerle katılmıyoruz diyenlerin sayısında ise büyük bir artış görölmüştür. 2008 yılında Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da yapılan 53. Eurovision Şarkı Yarışması'nda Türkiye'yi "Deli" adlı şarkıyla temsil eden Mor ve Ötesi, Türkçe sözlerle katılarak belli bir kesimden destek almıştır. Bu görüşü savunanlar, Avrupa'nın, ülkeleri kendi öz dilleriyle değerlendirmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Bu görüşlerin, milli duygular çerçevesinde söylenmiş olabileceği varsayılabilir.

Tablo 14 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 55,9'unun bu görüşü desteklediği, yüzde 22,2'sinin bu görüşe kısmen katıldığı, yüzde 12,0'ının bu görüşü az desteklediği, yüzde 9,9'unun da bu görüşü benimsemediği görölmektedir. Tablo 14'e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında, Eurovision Şarkı Yarışması'na Türkçe sözlerle katılınması bakımından önemli bir farkın olmadığı görölmektedir.

Tablo 15. Eurovision Şarkı Yarışması'na katılan Türk pop müziği şarkısında, yabancı sözlerin ne kadar yer alması gerektiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	79	15,3	120	23,3	126	24,5	93	18,1	97	18,8	515	100
Erkek	91	18,5	115	23,3	109	22,1	87	17,6	91	18,5	493	100
Toplam	170	16,9	235	23,3	235	23,3	180	17,9	188	18,7	1008	100

X^2 : 2,096

sd: 4

anlamlılık: ,718

Eurovision Şarkı Yarışması fikrinin doğmasına etki eden faktörlerden birisi o dönemlerde gerçekleştirilen geleneksel San Remo Festivali'dir. Söz konusu yarışma, festivale alternatif olarak düşünülmüştür.

Eurovision Şarkı Yarışması'nı 1958 yılından itibaren kazanan ülkenin bir sonraki yarışmada ev sahibi olma kuralı başlamıştır. 1985 yılında yarışma ilk kez uydu aracılığı ile tüm dünyaya yayınlanmıştır. 1997 yılında ilk kez uygulamaya konulan ve 2003 yılından itibaren de yarışmaya katılan tüm ülkeler için zorunluluğu olan "televoting"² uygulamasına başlanmıştır. 2004 yılından itibaren yarışma 2 aşamalı olmuştur. İkinci aşama olan büyük finale, önceki yılın en başarılı 10 ülkesi ile birlikte EBU tarafından 4 büyük olarak görülen Britanya, Fransa, Almanya ve İspanya doğrudan katılmakta, finale kalan diğer şarkılar ise yarışmanın birinci aşaması olarak görülen yarı final gecesinde belirlenmektedir. 2009 yılı itibariyle puanlar, yüzde 50 jüri, yüzde 50 de halktan gelen SMS sonuçlarının ortalamasıyla belirlenmektedir.

2009 yılında Moskova'da yapılan 54. Eurovision Şarkı Yarışması'nı Norveç'ten katılan Alexander Rybak, "Fairytale" şarkısıyla birinci olmuştur. Türkiye ise Hadise'nin "Düm Tek Tek" isimli şarkısıyla dördüncülük elde etmiştir. Hadise'nin "Düm Tek Tek" şarkısı da gösterdi ki artık Türkiye yarışmalara yabancı sözler içine yerleştirilen Türkçe sözlerle katılmaktadır. 2007 yılında Kenan Doğulu'nun "Shake It Up Şekerim" şarkısı da bunun önemli örneklerindedir.

Tablo 15 incelendiğinde yüzde 36,6'sının devisa desteklediği, yüzde 23,3'ünün kısmen desteklediği, yüzde 23,3'ünün az desteklediği ve yüzde 16,9'unun da hiç desteklemediği görülmektedir. Tablo 15'e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında Eurovision Şarkı Yarışması'na katılan Türk pop müziği

---

² Televote, halkın telefon vb. iletişim kanalları ile oylamaya katılması anlamına gelir.

şarkısında, yabancı sözlerin yer alması bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

14. sorudan sonra 15. sorunun sorulma nedeni; öğrencilerin ankete vermiş oldukları yanıtların güvenilirliğini ölçmek içindir.

4.5. Türk Pop Müziğinin Diğer Müzik Türlerinden Ne Kadar Etkilendiği

Tablo 16. Son yıllarda Türk pop müziğinin Arabeskten ne kadar etkilendiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	62	12,0	98	19,0	176	34,2	111	21,6	68	13,2	515	100
Erkek	50	10,1	98	19,9	140	28,4	101	20,5	104	21,1	493	100
Toplam	112	11,1	196	19,4	316	31,3	212	21,0	172	17,1	1008	100

χ^2 : 12,920

sd: 4

anlamlılık: ,012

Tarıma dayalı ekonomiden, makine üretimine geçiş süreci 18. yüzyılda İngiltere’de ortaya çıkmış ve sanayi devrimi, 1774 yılında İngiliz James Watt’ın buharlı makineyi sanayide kullanmasıyla başlamıştır. Dünyada meydana gelen sanayi devrimi, Türkiye’de etkisini Cumhuriyet sonrasında göstermiştir.

Türkiye’de sanayi devriminin gerçekleşmesi sonucu, nüfus hızla artmıştır. Köyden kente göç hızlanmıştır. Kentlere kurulan fabrikalar, insanların köyden kente göç etmesine ve kırsal alanların yok olmasına neden olmuştur. Sonuç olarak Türk toplumunun, sosyal, ekonomik, kültürel yaşamı büyük değişime uğramıştır.

Sanayi devrimi, Türk müzik anlayışını da değiştirmiştir. Türk toplumunun severek dinlediği GTHM, GTSM'nin yerini Arabesk müzik almıştır. Arabesk müzik, 1940'lı yıllardan itibaren Mısır filmlerindeki müziklerle etkileşim içinde olmuştur. Daha sonra Arap melodilerinden etkilenmiştir. Günümüzde ise Arabesk, kent ortamıyla uyum kuramamış, kentsel yaşantıya katılamamış olan kır kökenli nüfusun kültürüdür.

Bir isyanın, başkaldırının, yabancılaşmanın müziği olarak nitelendirilen Arabesk müzik, hem popüler müziğin hem de popüler kültürün şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. 2000'li yıllarla birlikte Arabesk müzik, popüler müzik türlerini etkilemiştir. Bu müzik türleri; Pop Arabesk, Dini Arabesk, Protest Arabesk, Piyasa Arabeski, Taverna Arabesk'tir. Pop Arabesk'in önemli temsilcileri Emrah İpek ve İsmail YK olmuştur.

Tablo 16 incelendiğinde yüzde 38,1'i büyük oranda etkilediğini, yüzde 31,3'ü kısmen etkilediğini, yüzde 19,4'ü az etkilediğini ve yüzde 11,1'i hiç etkilemediğini belirtmiştir. Tablo 16'ya göre kızların kısmen etkilediğini, erkeklerin ise çok fazla etkilediğini savundukları görülmektedir.

Tablo 17. Son yıllarda Türk pop müziğinin GTHM'den ne kadar etkilendiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	89	17,3	152	29,5	145	28,2	80	15,5	49	9,5	515	100
Erkek	78	15,8	109	22,1	148	30,0	96	19,5	62	12,6	493	100
Toplam	167	16,6	261	25,9	293	29,1	176	17,5	111	11,0	1008	100

X^2 : 10,341

sd: 4

anlamlılık: ,035

GTHM, Türk gelenek ve görenekleri temsil eden, sanat kaygısı olmadan geçmişten günümüze kadar bozulmadan gelen, Türklerin ortak duygu ve düşüncelerini dile getiren ve yaşantı ürünü olan bir müzik türüdür.

Türk toplumunun günlük yaşamına yön vermekte olan GTHM, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan günümüzde dahi önemini korumaktadır. Ülkelerin kültürlerini ve değerlerini yaşatan bu müzik türü, Türk toplumunu manevi yönden ayakta tutan önemli bir sanat dalıdır.

Cumhuriyet sonrası dönemlerde popüler müzik olgusu ortaya çıkmıştır. Bu olgu bütün müzik türlerini etkilemiştir. 1970'lerle birlikte GTHM temelli Türk pop müziği şarkıları yapılmaya başlanmıştır. Halk müziğinin Anadolu menşeyli olmasından dolayı bu müzik türüne "Anadolu Pop" denmiştir. 1990'lı yıllarda ise "Pop Folk" terimi kullanılmaya başlanmıştır. Bu yıllarda pop müziğinde yabancı ezgilerin kullanılması ortadan kalkmıştır. Artık Türk halk ezgilerinden beslenmeye başlayan pop müziğine "Türk Pop Müziği" denmiştir.

Günümüzde Türk halk çalgıları, pop müziği orkestralarında kullanılmaya başlamıştır. Pop müziği şarkılarında, örneğin; giriş müziğinde bağlamanın kullanıldığı görülmektedir. GTHM eserlerinin ezgilerine yeniden düzenleme yapılarak pop müziği türüne dahil edildiği ve halk ezgilerinin popülerleştirildiği görülmektedir.

Tablo 17 incelendiğinde yüzde 28,5'i önemli derecede etkilediğini, yüzde 29,1'i kısmen etkilediğini, yüzde 25,9'u az etkilediğini, yüzde 16,6'sı ise hiç etkilemediğini belirtmiştir. Tablo 17'ye bakıldığında erkeklerin kızlara göre, Türk pop müziğinin GTHM'den daha fazla etkilendiğini savundukları görülmektedir.

Tablo 18. Son yıllarda Türk pop müziğinin GTSM’den ne kadar etkilendiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	98	19,0	131	25,4	160	31,1	81	15,7	45	8,7	515	100
Erkek	87	17,6	114	23,1	147	29,8	79	16,0	66	13,4	493	100
Toplam	185	18,4	245	24,3	307	30,5	160	15,9	111	11,0	1008	100

X^2 : 5,905

sd: 4

anamlılık: ,206

GTSM, Türk kültürünün en güzel örneklerini tanıtan, Türk toplumunun estetik anlayışını ve duygularının derinliğini dile getiren bir sanat dalıdır.

Önemli kültür miraslarından biri olan GTSM, Cumhuriyet döneminden sonra bir süre yasaklanmıştır. Radyoda çalınması yasak olan bu müzik, batıdan giren popüler müzikle birlikte serbest hale getirilmiştir. GTSM’nin popülerleşmesini sağlayan isimlerin başında Saadettin Kaynak gelmektedir. 1940 - 1950 yılları arasında bestelediği film müzikleriyle GTSM’ye yeni bir form kazandırmıştır. Bu tarzda yapılan müziklere TRT, “Türk Hafif Sanat Müziği” demiştir.

20. yüzyılın ortalarından günümüze kadar gelen dönem ise çağdaş dönem olarak nitelendirilebilir. Bu dönemin en son temsilcilerinden biri Münir Nurettin Selçuk’tur. Bu dönemde batı müziği çalgıları, Türk müzik türlerine girerek Batı - Türk müzik sentezi ortaya çıkmıştır.

GTSM, batı pop müziğinin ülkemize girmesiyle serbest bir form haline dönüşmüştür. Cumhuriyet dönemi sonrasında Türk pop müziğini, GTSM’den daha fazla etkilemiştir. Örneğin Türk pop müziğinin önemli bestecisi ve yorumcusu

Kayahan, pop şarkılarında hicaz makamını kullanarak GTSM ile Türk pop müziğini kaynaştırmıştır. Günümüzde ise GTSM eserleri pop müzik tarzıyla yeniden düzenlenerek yorumlanmaktadır.

Tablo 18 incelendiğinde yüzde 26,9'u önemli derecede etkilediğini, yüzde 30,5'i kısmen etkilediğini, yüzde 24,3'ü az etkilediğini, yüzde 18,4'ü ise hiç etkilemediğini belirtmiştir. Tablo 18'e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında Türk pop müziğinin GTSM'den etkilenmesi bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 19. Son yıllarda Türk pop müziğinin Rock müziğinden ne kadar etkilendiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	41	8,0	62	12,0	107	20,8	147	28,5	158	30,7	515	100
Erkek	47	9,5	71	14,4	113	22,9	138	28,0	124	25,2	493	100
Toplam	88	8,7	133	13,2	220	21,8	285	28,3	282	28,0	1008	100

X²: 5,088

sd: 4

anlamlılık: ,278

Rock'n roll (Okunuşu: rak en rol) kelime grubu olarak “sallan ve yuvarlan” anlamına gelmektedir. Rock müzik 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmış, genellikle elektrogitar, basgitar ve bateri gibi enstrümanlar kullanılarak oluşturulan popüler müzik formudur.

Rock müzik, ABD’de doğmuş ve Büyük Britanya’da popüler hale gelip, oradan da tüm dünyaya yayılmıştır. Yayılmasında “Rhythm and Blues” ve “Country” müzik türlerinin payı büyüktür.

Rock müzik, bir protesto müziğidir. Tarihi boyunca, çevreyi koruma, insan haklarını savunma, zararlı madde kullanımları eleştirme vb. konularda yapılan eleştiri müziğidir. Günümüzde ise daha çok siyasi olayları eleştirmesiyle gündemdedir.

Rock müzik, Türkiye’ye Erkin Koray ile girmiştir. Cem Karaca ve Moğollar en önemli temsilcilerindedir. 1950’li yıllarda yerel ezgi ve motiflerden yararlanılmış ve geleneksel çalgılar kullanılmıştır. Pop müziğin bir alt türü olarak görülen Rock müziği, 1980’li yıllarda liberalizm akımının etkisiyle birlikte yayılmaya başlamıştır. 90’ların başlarında pop müziğin popülerleşmesiyle Rock müzik 80’lerdeki hızını kaybetmiştir. 90’ların Rock müzik temsilcilerinden bazıları ise Teoman, Şebnem Ferah ve Kargo’dur.

Günümüzde ise Rock müzik Türk pop müziğinden ayrı bir müzik türü olarak görülmektedir. Rock müzik, pop müziği ezgilerinin sertleşmesine neden olmaktadır. Müziğin sertleşmesi, Hip - Hop müziğinin ilgi görmesine neden olmaktadır. Örneğin; Bu müzikle birlikte Ceza grubunun ünlendiği görülmektedir.

Tablo 19 incelendiğinde yüzde 56,3’ü önemli derecede etkilediğini, yüzde 21,8’i kısmen etkilediğini, yüzde 13,2’si az etkilediğini ve yüzde 8,7’si ise hiç etkilemediğini belirtmiştir. Tablo 19’a göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında, Türk pop müziğinin Rock müziğinden etkilenmesi bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

Sonuç olarak 16. ile 19. soruları arasında karşılaştırma yapıldığında, öğrenciler Türk pop müziğinin yüzde 78,1 oranında Rock müzikten etkilendiğini, yüzde 69,4 oranında Arabeskten etkilendiğini, yüzde 57,6 oranında GTHM'den etkilendiğini, yüzde 57,4 oranında ise GTSM'den etkilendiğini savundukları görülmektedir.

4.6. Türk Pop Müziğinin Farklı Yaş Gruplarına Göre Dinlenme Oranları

Tablo 20. Türk pop müziğinin 5 - 10 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmekte olduğu:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	24	4,7	108	21,0	144	28,0	124	24,1	115	22,3	515	100
Erkek	61	12,4	116	23,5	127	25,8	95	19,3	94	19,1	493	100
Toplam	85	8,4	224	22,2	271	26,9	219	21,7	209	20,7	1008	100

χ^2 : 22,939

sd: 4

anlamlılık: ,000

Eğitim, bireylerin bilgi, düşünce, yetenek ve davranışlarında görülen değişimdir. Çocuk doğduktan sonra çevresel etkenlerin etkisiyle öğrenme süreci hızlanır. Bu öğrenme süreci erken çocukluk dönemi boyunca devam eder. Çocuk bu dönemde yaşamının büyük bir bölümünü aile ortamında geçirir. Anne babalar çocuğun yeni şeyler öğrenmesini sağlayan, bilişsel, psiko - motor, dil, sosyal ve duygusal özelliklerinin gelişmesi açısından çocuklarının ilk eğitimcileridirler.

5 - 10 yaş grubu çocuklar, grup içinde çalışma ve oynamaya hazırdırlar, paylaşmayı bilirler, konsantre olabilirler, hayali oyunlar oynayabilirler, mizah yüklü bir düşünce yapısına sahiptirler. Yanlış ve doğru duygusu gelişmeye başlamıştır. Sezgisel düşünmenin yerini mantıksal düşünmeye bıraktığı “nedensellik dönemi” başlar. Bilişsel düşünmenin büyük bir bölümü bu dönemde başlar. Motor becerilerinde kaydedilir bir gelişme gösterirler.

Bu yaş grubundaki çocuklar, neşeli şarkılar dinlemekten hoşlanırlar. Hareketli şarkılara basit ritim vuruşlarıyla eşlik etmekten zevk alırlar. Şarkı repertuarlarında artış görülür. Neşeli ve hareketli şarkılar daha çok dinledikleri için pop müziğine ilgi duymaktadırlar. Hareketli şarkılara bedensel hareketlerle eşlik ettikleri görülmektedir.

Tablo 20 incelendiğinde Türk pop müziğinin 5 - 10 yaş grubu arasında ne kadar dinlendiğini öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, yüzde 42,7’si büyük oranda dinlendiğini, yüzde 26,9’u kısmen dinlendiğini, yüzde 22,2’si az dinlendiğini, yüzde 8,4’ü ise hiç dinlenmediğini belirtmiştir. Tablo 20’ye göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında, 5 - 10 yaş grubu arasında Türk pop müziğinin dinlenme oranları bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 21. Türk pop müziğinin 10 - 20 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmekte olduğu:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	9	1,7	22	4,3	66	12,8	120	23,3	298	57,9	515	100
Erkek	24	4,9	45	9,1	80	16,2	132	26,8	212	43,0	493	100
Toplam	33	3,3	67	6,6	146	14,5	252	25,0	510	50,6	1008	100

X²: 30,664

sd: 4

anlamlılık: ,000

Müziğin işlevleri, özü bakımından estetik temelli olup, bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik, eğitimsel nitelikler taşır. İşlevlerinin insan yaşamındaki yeri ve önemi nedeniyle ki, müzik, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri, hem çok etkili bir eğitim aracı, hem de çok önemli bir eğitim alanıdır (Uçan, 1994 : 7).

Müziğin temel eğitimindeki ilk amacı çocuklara müziği sevdirmektir. Müziği seven çocuk, insanı, doğayı, toplumu sever ve eşsiz bir ruh zenginliği kazanır. Müzik beğeni oluşturan önemli bir eğitim aracıdır. Gelişmiş ülkelere bakıldığında müzik eğitimine önem verdikleri görülmektedir. Ülkemizde de müzik eğitimine daha çok önem verilmesi gerekmektedir.

Bu yaşlardaki çocuklar ve gençler şarkı söyleyebilir ve dans edebilirler. Beyin ile duygular arasındaki koordinasyonu geliştirirler. Müziğin temel kurallarını bilebilirler. Değişik çalgılar çalabilirler. Sanatsal eğitime hazır biçime gelirler. Doğaçlamalar yoluyla yaratıcılıklarını geliştirirler.

Bu dönem çocukluk döneminin sonu ve gençlik dönemine giriştir. Çocuklar iyiyi kötüyü ayırt edebilirler. Ancak bedensel devinimlerinin arttığı bu dönemde müziğin kalitelisi yerine hareketli müzikleri tercih ederler. Günümüzde bu dönem çocukların Rock ve Hip - Hop müziği dinledikleri görülmektedir. Örneğin Ceza grubunun söylediği “Fark Var” şarkısının tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 21 incelendiğinde Türk pop müziğinin 10 - 20 yaş grubu arasında ne kadar dinlendiğini öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, yüzde 75,6’sı büyük oranda dinlendiğini, yüzde 14,5’i kısmen dinlendiğini, yüzde 6,6’sı az dinlendiğini, yüzde 3,3’ü hiç dinlenmediğini belirtmiştir.Tablo 21’e göre kızlarla erkeklerin sonuçları karşılaştırıldığında, 10 - 20 yaş grubu arasında Türk pop müziğinin dinlenme oranları bakımından önemli bir farkın olmadığı görülmektedir.

Tablo 22. Türk pop müziğinin 30 - 40 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmekte olduğu:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	47	9,1	164	31,8	208	40,4	68	13,2	28	5,4	515	100
Erkek	59	12,0	153	31,0	143	29,0	82	16,6	56	11,4	493	100
Toplam	106	10,5	317	31,4	351	34,8	150	14,9	84	8,3	1008	100

χ^2 : 23,948

sd: 4

anlamlılık: ,000

Müzik, insan yaşamının ve evrenin varoluşunun her döneminde olmuştur. Kültürün en önemli özelliklerinden biri olan müzik evrenseldir. Tüm dünya kültürlerinin ve dillerinin tek anlatım biçimidir. Farklı kültürden, ırktan, mezhepten olan insanları bir araya toplayan ortak bir dildir.

Müziğin insan yaşamındaki yeri ve önemini en çarpıcı biçimde ifade eden Ulu Önder Atatürk olmuştur. Atatürk, 14 Ekim 1925’de İzmir Kız Öğretmen Okulu’nda öğrencilerle görüşürken, “Hayatta mûsikî lâzım mıdır?” şeklindeki bir soruya şöyle cevap vermiştir: “Hayatta mûsikî lâzım değildir, çünkü hayat mûsikîdir. Musiki ile ilgisi olmayan yaratıklar insan değildir. Eğer söz konusu olan insan hayatı ise müzik, kesinlikle vardır. Mûsikî, hayatın neş’esi, ruhu, sevinci ve her şeyidir” (Uçan, 2005 : 13).

Müzik eğitimi insan hayatının doğumundan ölümüne kadar devam edecek bir dönemdir. Müzik eğitimi alan insanlar kendi yeteneklerini, özelliklerini, neyi sevip neyi sevmediklerini bilen bir birey durumuna gelmekte, kısaca kendini tanıyan bireyler olarak yetişmektedir. Müzik eğitiminin insanları olgunlaştırdığı ve toplum içerisinde kendine güvenen lider kişiliklere sahip bir birey haline getirdiği de söylenebilir.

30 - 40 yaş grubu profesyonel sanat eğitimi alacak yeterliliktedir. Yeteneklerinin ve becerilerinin farkındadırlar. Çalgı eğitimlerini yoğunlaştırdıkları dönemdir. Müziğin hangi dalında başarılılarsa o yönde uzmanlaşırlar. Amatör olarak müzik dinleyen gençler arasında bu dönemde Arabesk müziğinin, GTHM’nin ve Özgün müziğin ağırlıklı olarak dinlendiği görülmektedir.

Tablo 22 incelendiğinde Türk pop müziğinin 30 - 40 yaş grubu arasında ne kadar dinlendiğini öğrencilerin görüşleri doğrultusunda yüzde 23,2’si büyük oranda dinlendiğini, yüzde 34,8’i kısmen dinlendiğini, yüzde 31,4’ü az dinlendiğini, yüzde 10,5’i hiç dinlenmediğini belirtmiştir. Tablo 22 incelendiğinde erkekler kızlara oranla Türk pop müziğinin 30 - 40 yaş grubu arasında daha çok dinlendiğini belirttikleri görülmektedir.

Tablo 23. Türk pop müziğinin 40 yaş ve üzerinde ne kadar dinlenmekte olduğu:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	224	43,5	180	35,0	71	13,8	22	4,3	18	3,5	515	100
Erkek	186	37,7	157	31,8	68	13,8	36	7,3	46	9,3	493	100
Toplam	410	40,7	337	33,4	139	13,8	58	5,8	64	6,3	1008	100

X²: 20,315

sd: 4

anlamlılık: ,000

Müzik hayatın vazgeçilmez doğal bir olgusudur. Yemek, içmek, nefes almak, sevmek, gülmek, üzülme, ağlamak vb. gibi tüm manevi ihtiyaçlarımız gibidir. Müziğin sadece insanlar değil bütün canlıları eğittiği söylenebilir. Müzik eğitiminin insanlara sağladığı yararlar şunlardır:

1. Bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yaşamındaki durağanlığı devingenleştirme, devingenliği durağanlaştırma ve giderek bunları belirli bir devingenlik ya da durağanlık düzeyinde tutma,
2. Bireyi ilkel dürtülerden arındırma (bireydeki bu tür dürtüleri ortaya çıkarma - ifade etme - boşaltma ve böylece bireyi onlardan arındırma),
3. Bireyi, müzik yapma, müzik yaratma, müzik dinleme, müzikle oynama vb. etkinlikler yoluyla bireyde, fiziksel, devinişsel, duyuşsal ve bilişsel yönlerden sağlıklı bir arınım ve doyum sağlamaktadır.

Görüldüğü gibi tüm yaş gruplarındaki değişkenlik müziğin insan hayatındaki öneminden hiçbir şey kaybettirmemektedir. 5 yaşında da 40 yaşında da müzik eğitiminin yararları aynıdır. 40 yaş ve üzerindeki profesyonel müzikçiler, alanlarındaki en verimli dönemlerini yaşarlar. Müzikal becerilerinde doruk noktasına ulaşırlar. Amatör olarak müzik dinleyen bireyler ise olgunluk çağlarında daha çok GTSM dinlemektedirler. Bedensel hareketlerinde ve reflekslerindeki yavaşlamalar nedeniyle hareketli pop müziği şarkılarını tercih etmedikleri görülmektedir.

Tablo 23 incelendiğinde Türk pop müziğinin 40 yaş ve üzerinde ne kadar dinlendiğini öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, yüzde 12,1'i düşük oranda dinlendiğini, yüzde 13,8'i kısmen dinlendiğini, yüzde 33,4'ü az dinlendiğini, yüzde 40,7'si büyük oranda dinlenmediğini belirtmiştir. Tablo 23'e göre erkekler kızlara göre, 40 yaş ve üzerinde Türk pop müziğinin daha fazla dinlendiğini belirttikleri görülmektedir.

Sonuç olarak, 20. ile 23. soruları arasında karşılaştırma yapıldığında Türk pop müziğinin 10 - 20 yaş grubu arasında yüzde 75,6 oranında dinlendiği, 5 - 10 yaş grubu arasında yüzde 42,4 oranında dinlendiği, 30 - 40 yaş grubu arasında yüzde 23,2 oranında dinlendiği, 40 yaş ve üzerinde ise yüzde 12,1 oranında dinlendiğini savundukları görülmektedir.

4.7. Pop Müziğin Müzikal Terimleri

Tablo 24. Pop müziği sözlerinin öğrencileri ne kadar etkilediği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	47	9,1	61	11,8	125	24,3	124	24,1	158	30,7	515	100
Erkek	81	16,4	76	15,4	126	25,6	130	26,4	80	16,2	493	100
Toplam	128	12,7	137	13,6	251	24,9	254	25,2	238	23,6	1008	100

χ^2 : 35,919

sd: 4

anlamlılık: ,000

Dünyadaki bütün ülke müzikleri, sözlü müzik formlarını barındırmaktadır. Müzikte sözlerin kullanılmasına dini müziklerle başladığı söylenebilir. Kiliselerde, camilerde okunan melodiler, sözlü müziğin temelini oluşturmaktadır.

Rönesans döneminde söz ile müzik arasındaki ilişki, şiir ya da metindeki sözlerin fonetik, sintaktik (söz dizimi) ve semantik (anlam dizimi) özellikleri üzerinde kurulmuştur. Ancak güfteli müzik, çok sayıda tür, çeşit ve form kapsamında zengin bir repertuar sergilediği için, genelde geçerliğini koruyan bu ölçütlerin her eser için hazır bir reçete şeklinde uygulanmadığı açıktır. Bu konuda Rönesans döneminde geliştirilmeye başlayan görüşlerin etkisi günümüze kadar sürmüştür: Temel görüş, müziği sözün yönlendirdiğidir (Say, 2002 : 489). İlke olarak şiir üzerine müzik yazılır. Örneğin; İtalya'da 14. yüzyılda doğan, Rönesans döneminde gelişim gösteren Madrigaller, din dışı, sözlü müzikler üzerinde kurulu önemli bir şiir ve müzik formudur.

Türk müziği ise sözlü müzikler üzerine kuruludur. Sözün kutsal sayıldığı Türk toplumunda, söze yüklenen anlamda kutsiyet oluşturulmuştur. “Söz namustur”, “sözünde durmak en büyük erdemdir” gibi söz ağırlıklı bir kültürün müziğinde sözlerin bu kadar önemli olması doğaldır.

GTSM ve GTHM’de kullanılan sözlerin anlamlı olmasına önem verilirken, günümüz Türk pop müziğinde ise sözlerin anlamlı olması konusuna özen gösterilmediği görülmektedir.

Tablo 24 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 48,8’inin pop müziğinin sözlerinden çok etkilendiği, yüzde 24,9’unun kısmen etkilendiği, yüzde 13,6’sının az etkilendiği, yüzde 12,7’sinin ise hiç etkilenmediği görülmektedir. Tablo 24’e bakıldığında kızların erkeklere göre, belirgin bir biçimde pop müziğinin sözlerinden etkilendiği görülmektedir.

Tablo 25. Pop müziği ezgisinin öğrencileri ne kadar etkilediği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	42	8,2	56	10,9	129	25,0	140	27,2	148	28,7	515	100
Erkek	75	15,2	82	16,6	124	25,2	121	24,5	91	18,5	493	100
Toplam	117	11,6	138	13,7	253	25,1	261	25,9	239	23,7	1008	100

χ^2 : 28,816

sd: 4

anlamlılık: ,000

Ezgi, düşüncelerin, hayallerin ve duyguların ifade edilmesinde, seslerin anlamlı bir şekilde bir araya getirilmesiyle oluşan bir bütündür. Ahmet Say'a göre ise bütünüyle insanın aklına ve duygularına hitap edecek biçimde aralarında bağlantıları olan, çeşitli yükseklikteki sesler toplamıdır.

Ezgi, kuruluşu ve bağlantısıyla ses bütünlerinin bir araya gelmesidir. Belirli armonik kurallara göre farklı ezgilerin aynı anda söylenmesiyle çok seslilik oluşur.

Ezgi, kaynağını sözden ve danstan alır. Eski çağlarda melodinin türeyişi bu yolla gerçekleşmiştir. Şiirde iç seslerin, kendi konumunda melodinin bulunması olgusu, bunun kanıtıdır (Say, 2002 : 491).

15. ve 16. yüzyıl kontrpuan ustaları, bestelerini genellikle benimsedikleri bir melodiye dayandırmışlardır. Melodi, 17. yüzyıl başlarında saray müziği ve çalgı eşliğinde şarkılar yoluyla bağımsızlık kazanmaya başlamıştır. Şarkılar, arietta ve romans, Almanya'da Lied'in ortaya çıkmasını sağlamıştır (Say, 2002 : 491).

Geleneksel Türk müziğinde ezgi, tek sesli bir yapıya sahiptir. Ancak Türk müziğinde ezgisel çeşitliliğin zengin olduğu görülmektedir. Ezgiler, makamsal bir özellik göstermekte, Türk toplumunun yaşayışını, gelenek ve göreneklerini taşımaktadır.

1960'larda Türk pop müziğinde ezgi, batılı ezgilerin aynen alınarak üzerine Türkçe sözler yazılmasıyla oluşturulmuştur. Türk pop müziği 1990'lardaki gelişimiyle Türk müziği ezgilerini simgelemeye başlamıştır. Günümüzde ise Türk pop müziğinin ticarileşmesiyle ezgilerin birbirine benzediği ve eski pop müziği ezgilerindeki özgünlükten uzaklaşmakta olduğu görülmektedir.

Tablo 25 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 49,6'sının pop müziğinin ezgisinden büyük oranda etkilendiği, yüzde 25,1'inin kısmen etkilendiği, yüzde 13,7'sinin az etkilendiği, yüzde 11,6'sının hiç etkilenmediği görülmektedir. Tablo 25'e bakıldığında kızların erkeklere göre, pop müziğinin ezgisinden daha fazla etkilendiği görülmektedir.

Tablo 26. Pop müziği ritminin öğrencileri ne kadar etkilediği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	24	4,7	52	10,1	96	18,6	135	26,2	208	40,4	515	100
Erkek	58	11,8	75	15,2	96	19,5	135	27,4	129	26,2	493	100
Toplam	82	8,1	127	12,6	192	19,0	270	26,8	337	33,4	1008	100

X^2 : 36,319

sd: 4

anlamlılık: ,000

Ritmin, müziğin doğuşunda en önemli etken olduğu söylenebilir. İnsanlık tarihinde ilk vurmaları çalgıların kullanıldığının sanılması bu önemini açıkça ortaya koymaktadır. Gece gündüz, mevsimler, denizde dalgaların oluşumu, dünyanın kendi ve güneşin etrafında dönüşünü ve daha birçok sayamadığımız doğa olayları göstermektedir ki ritim olgusu, ilk çağlara kadar uzanmaktadır.

Klasik anlayışa göre ritim müziğin üç temel öğesinden birisidir. Melodi ve armoninin temelini oluşturmaktadır. Çünkü melodiler ritme göre belirlenmektedir. Müzikte armoninin olması tek başına yeterli olmamaktadır. Ritim, müzikle beraber yürümektedir. Ritmi müzikten çıkardığımız zaman heyecanın kaybolduğunu görmekteyiz. Özellikle dans ve bale müziğinde ve halk oyunlarında önemli bir özellik olarak görülmektedir.

Batı müziği terminolojisinde ritim, vurgu (aksan) ve seslerin süre değeri gibi iki değişkene dayandırılarak tanımlanmaktadır.

Geleneksel Türk müziklerinde ise ritmik harekete “usûl” denir. Geleneksel Türk müziklerinde görülen ritmik çeşitlilik, Türk müziğinin zenginleşmesini sağlamaktadır.

Günümüzde pop müziği şarkıları, ticari olarak algılanmasından dolayı, eğlence müziği olarak bestelenmektedir. Bu da ritmik hareketliliğin önemli olduğunu göstermektedir. Pop şarkılarında ezgi ve söz müziğine önem vermek yerine ritmik hareketliliğe önem verilmektedir. Pop müziğinden ayrı bir tür olarak görülmeye başlayan bir Rock ve Hip - Hop müziği de bedensel perküsyonlar üzerine kurulu olması, günümüzde pop müziğinde ritmin daha önemli olduğunu göstermektedir.

Tablo 26’ya göre öğrencilerin yüzde 60,2’sinin büyük oranda etkilendiği, yüzde 19,0’ı kısmen etkilendiği, yüzde 12,6’sının az etkilendiği, yüzde 8,1’inin de hiç etkilenmediği görülmektedir. Tablo 26 incelendiğinde, kızların erkeklere göre, pop müziğinin ritminden daha fazla etkilendikleri görülmektedir.

Sonuç olarak 24. ile 26. sorular arasında karşılaştırma yapıldığında, öğrencilerin pop müziğinin ritminden yüzde 79,2’sinin etkilendiği, ezgisinden yüzde 74,7’sinin etkilendiği, sözlerinden yüzde 73,7’sinin etkilendiği görülmektedir.

Tablo 27. Pop müziği şarkı sözlerinin ne kadar anlamlı olması gerektiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	5	1,0	11	2,1	42	8,2	164	31,8	293	56,9	515	100
Erkek	16	3,2	32	6,5	62	12,6	183	37,1	200	40,6	493	100
Toplam	21	2,1	43	4,3	104	10,3	347	34,4	493	48,9	1008	100

X²: 37,986

sd: 4

anlamlılık: ,000

Müzik, duygu ve düşüncelerimizin dışı vurumudur. Sevgi, acı, nefret, kin, sevinç, coşku, üzüntü ve aşk gibi duyguları barındıran sanatsal bir olgudur. Sözle anlatamadığımız duyguları, müzikle anlatmaya çalışırız. Hepimizin sevdiği bir şarkı, sanatçı ve müzik türü vardır. Müzik, insanları bir araya getiren evrensel bir sanat dalıdır.

Her alanda olduğu gibi müzik de toplumdan topluma, yöreden yöreye, hatta insandan insana farklılık göstermektedir. Bu farklılık sayesinde, dünyada binlerce müzik türü oluşmuştur. “Milenyum Çağı” olarak adlandırılan 2000’li yılların en gözde müzik türü ise pop müziktir. Dünyada özellikle gençler arasında en çok sevildiğini söyleyebileceğimiz bu müzik türünün sözlerinin ne kadar anlamlı olduğu tartışılacak önemli bir konudur.

Türkiye’de Türk pop müziği sözlerini 1950 - 1960’lı yıllardan itibaren incelemek doğru olacaktır. 1960’lı yıllarla birlikte aranjman müziği ile yabancı pop ezgilerine Türkçe sözler yazılmaya başlanmıştır. Bu müziğin en önemli temsilcilerinden birisi Fecri Ebcioğlu’dur. Fecri Ebcioğlu, 1961 yılında, Bob Azzam2ın “C’est écrit dans le Ciel” adlı şarkısına Türkçe sözler yazmıştır: “Bak Bir

Varmış Bir Yokmuş". İlham Gencer bu sözleri yorumlamıştır. Böylelikle Türk pop müziği start almıştır. Bu şarkı, Türkçe söylenmiş ilk pop şarkısıdır. Bu şarkıda, günlük hayatta bulunan sözler kullanılmış ve açık bir dille yazılmıştır. Daha sonraki dönemin en önemli söz yazarlarından biri Sezen Aksu'dur. Sezen Aksu ise şarkılarında daha çok aşkı konu alan sözler ve daha karmaşık bir dil kullanmıştır. Günümüzde ise Türk pop müziğinin sözleri eğlence kültürü adı altında yazılmıştır. Kelimelerin özü değiştirilmiş, cümleler ise anlamsızlaştırılmıştır. Bunun sonucunda özellikle bu müziği daha çok dinleyen ilköğretim öğrencileri, Türkçe ifade gücünü yitirmiş ve kendini doğru ifade edememeye başlamıştır.

Tablo 27 incelendiğinde öğrencilerin yüzde 83,3'ünün pop müziği şarkı sözlerinin kesinlikle anlamlı olması gerektiğini, yüzde 10,3'ünün kısmen anlamlı olması gerektiğini, yüzde 4,3'ünün anlamlı olmasını az desteklediğini, yüzde 2,1'inin hiç desteklemediğini belirttikleri görülmüştür. Tablo 27'ye bakıldığında kızların erkeklere göre Türk pop müziğinin sözlerinin daha fazla anlamlı olması gerektiğini savundukları görülmektedir.

Tablo 28. Pop müziğinin duyguya ne kadar önem verdiği:

Seçenekler	Hiç		Az		Kısmen		Çok		Çok fazla		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Kız	17	3,3	68	13,2	131	25,4	138	26,8	161	31,3	515	100
Erkek	46	9,3	91	18,5	119	24,1	144	29,2	93	18,9	493	100
Toplam	63	6,3	159	15,8	250	24,8	282	28,0	254	25,2	1008	100

X²: 35,121

sd: 4

anlamlılık: ,000

Atatürk, sanata, sanatçıya ve müziğe önem veren bir devlet adamıdır. Şarkı ve türkülerini dinlemekten büyük bir zevk alan Atatürk, zaman zaman okunan şarkılara

eşlik etmiş, oynanan halk oyunlarına katılmıştır. Bazı Rumeli türküleri, onun sesinden notalara dökülmüş ve müzik repertuarımızda yer almıştır. Klasik müzik konserlerine ve operalara giderek bu müzik türlerini tanıma fırsatı bulmuştur. Cumhuriyetin ilânından sonra, ülkemizde bu müzik türlerinin sevilmesini ve müzik kültürümüzde yer almasını sağlamak amacıyla yapılan çalışmalara önderlik etmiştir. Atatürk'ün, tiyatro, bale, edebiyat, heykel, mimarî, resim, müzik gibi sanat dallarıyla ve sanatçılarla ilgilenmesi, onları desteklemesi Atatürk'ün sanatla çok yakın bir ilişki içinde olduğunu ve sanata önem verdiğinin göstergesidir. Atatürk, sanatın tanımını şu sözlerle açıklamıştır: “Sanat güzelliğin ifadesidir. Bu anlatım sözle olursa şiir, ezgi ile olursa müzik, resim ile olursa ressamlık, oyma ile olursa heykeltıraşlık, bina ile olursa mimarlık olur.” Atatürk bu sözüyle, sanatın bir toplumun ilerlemesindeki öneminin ve vazgeçilmezliğinin bilincinde olduğunu göstermektedir (http://www.odevarsivi.com/odev_ara/2004_11/ataturk---sanat-ve-muzik-80246.asp).

Atatürk'ün yukarıdaki sözlerinden uluslararası sanat müziğine, GTHM'ye, GTSM'ye önem verdiği anlaşılmaktadır. Gerçekten bu müzik türlerinin, insana, sevgiye, aşka, milli birlik ve beraberliğe, sevince, coşkuya, ruha, ahlaka, akıla ve duyguya verdiği önemden dolayı binlerce yıldır yaşamakta olduğunu ve ileride de yaşayacağını göstermektedir. XX. yüzyılın ikinci yarısında ulusal ve uluslararası sanat müziklerindeki üretimin yavaşlaması, teknolojinin gelişimiyle toplumsal düzeninin değişmesi nedeniyle popüler müzikler yaygınlaşmaya başlamıştır. Popüler müziğin ilk örneklerinin, duyguya önem verdiği görülmektedir. Şimdi ise ticari kaygılarla yapılan şarkıların ömrü bir gün sürmektedir. O dönemlerdeki sanatçıların bu müziğe verdiği önemle şimdiki sanatçıların verdiği önem arasında büyük farklar vardır. Örneğin Sezen Aksu'nun Firuzesi, Özdemir Erdoğan'ın Sevdim Seni Bir Keresi klasikleşmiştir. Günümüzdeki pop şarkıları ise günlük tüketilmekte ve şarkıcılar kısa süre sonra unutulmaktadır. Teknolojinin getirdiği kolaylıklar da müziğe kolay ulaşılmasını ve bu müziğin günlük tüketilmesine neden olmaktadır. Tablo 28'e göre öğrencilerin yüzde 53,2'sinin Pop müziğinin duyguya büyük oranda önem verdiğini, yüzde 24,8'inin kısmen önem verdiğini, yüzde 15,8'inin az önem verdiğini, yüzde 6,3'ünün hiç önem vermediğini savunduğu görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇLAR

İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu için müziğin hayatlarında çok önemli bir yere sahip olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin az bir kısmı için ise müziğin hiç önemli olmadığı görülmektedir.

İnsanlar duygularını aktarırken müziği araç olarak kullanırlar. Yaşanılan kültüre göre bazı müzik türleri, yaş gruplarına ayrılır. Örneğin, çocuklar okul şarkıları ve pop müziği dinleyerek gençler genellikle pop müziği dinleyerek ve 40 yaş grubu bireyler genellikle GTHM ve GTSM dinleyerek duygularını ifade ederler. Sonuç olarak ergenlik dönemine giren 13- 14 yaşındaki gençler pop müziğini eğlence olarak gördükleri için boş vakitlerini değerlendirme etkinliği olarak görmektedirler. Araştırma sonucunda öğrencilerin yüzde 62,4 oranında Türk Pop Müziği'ni sevdikleri, yüzde 4,5'ininde bu müziği hiç sevmediği görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin yüzde 39,7'sinin Yabancı Pop Müziği'ni çok sevdikleri, yüzde 24,4'ünde kısmen dinlediği saptanmıştır.

Müzik videoları, özellikle pop müziği şarkılarının tanıtımında önemli bir yere sahiptir. Sonuç olarak pop müzik videolarından öğrencilerin yüzde 33,5'i büyük oranda etkilenmekte, yüzde 30,8'i kısmen etkilenmekte, yüzde 13,2'si ise hiç etkilenmemekte olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin çoğunun müzik videolarından etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenciler Türk pop müziğinin kültürümüze yüzde 43,1 oranında olumlu yönde etkisinin olduğunu, yüzde 7,7'sinin de olumsuz yönde etkilediğini

savundukları görülmektedir. Türk pop müziğinin kültürü olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Enderhan Karakoç “Medya Aracılığıyla Toplumsal Değişkenlerin Rolü” tezindeki araştırmasıyla popüler sanat biçimi olan televizyon programlarının popüler kültürü oluşturmasının yanı sıra onu yeniden yaratarak popüler kültürü değişikliğe uğrattığı, şekillendirdiğini savunduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalara göre Türk televizyon izleyicisinin ortalama 3- 4 saat televizyon izlediği tespit edilmiştir. Bundan hareketle televizyonun hayatımızda önemli bir yeri olduğu açıktır. 1994 yılında Kral TV’nin sadece müzik kanalı olarak yayın yapmasıyla yakaladığı başarı çeşitli müzik kanallarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Günümüzde bu kanalların yaptığı pop müziği yayınlarının kaliteden uzak olduğu görülmektedir. Tamamen ticari kaygı ve rating temelli yayın yapmakta olduğu gerçeğinden yola çıkarak öğrencilerin yüzde 56,1’inin televizyon yayınlarında Türk pop müziğine yer verilmesini, yüzde 30,6’sının kısmen yer verilmesini, yüzde 2,4’ünün yer verilmemesi gerektiğini söylediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerin yüzde 24,7’sinin televizyon yayınlarında Yabancı pop müziğine kısmen yer verilmesini, yüzde 33,2’sinin az yer verilmesini ve yüzde 27,8’inin çok yer verilmesini savundukları görülmektedir. Televizyonda Türk pop müziğine büyük oranda yer verilmesi, Yabancı pop müziğine düşük bir oranda yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Radyo, televizyonun gelişimiyle eskiye göre daha az dinlenilmektedir. Ancak belirli bir kesim radyo yayınlarını takip etmektedir. Özel radyoların kurulması, ticari kaygıyla yapılan pop müzik programlarına neden olmuştur. Sonuç olarak, öğrencilerin yüzde 62,6’sının radyo yayınlarında Türk pop müziğine yer verilmesini, yüzde 21,2’sinin kısmen yer verilmesini, yüzde 5,9’unun hiç yer verilmemesini belirttikleri görülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin yüzde 29,5’inin radyo yayınlarında Yabancı pop müziğine çok yer verilmesini, yüzde 29,4’ünün az yer verilmesini, yüzde 16,2’sinin hiç yer verilmemesini belirttikleri görülmektedir. Radyo

yayınlarında büyük oranda Türk pop müziğine yer verilmesi, düşük oranda Yabancı pop müziğine yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Avrupa Yayın Birliği EBU (European Broadcasting Union) Eurovision Şarkı Yarışması'nı ülkelerin birlikteliğini perçinlemek amacıyla düzenlemektedir. Pop müziğin uluslar arası platforma taşınması, bu müzik türünü önemli bir konuma getirse de yeni popüler şarkılar ve yıldızlar çıkarmakta kısır kalmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin yüzde 74,7'sinin Eurovision Şarkı Yarışması'nın pop müziğine önemli derecede katkısının olduğunu, yüzde 15,6'sının kısmen katkısının olduğunu, yüzde 3,4'ünün hiç katkısının olmadığını belirttikleri görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin yüzde 55,9'unun Eurovision Şarkı Yarışması'na katılan şarkımızın sözlerinin Türkçe olması gerektiğini, yüzde 22,2'sinin kısmen olması gerektiğini, yüzde 9,9'unun ise hiç olmaması gerektiğini belirttikleri görülmektedir. Son olarak öğrencilerin yüzde 36,6'sının Eurovision Şarkı Yarışması'na katılan Türk pop müziği şarkısının sözlerinin İngilizce olması gerektiğini, yüzde 23,3'ünün kısmen, yüzde 16,9'unun hiç olmaması gerektiğini savundukları görülmektedir. Eurovision Şarkı Yarışması'na katılan pop müziği şarkımızın öğrencilerin büyük bir kısmı tarafından Türkçe olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Önceden pop şarkılarının aşk üzerine yazılan anlamlı sözler içerdiği görülmektedir. Örneğin Sezen Aksu "Benimle Ol" şarkısında yalın ve anlaşılır bir dil kullanmıştır.

*"Haydi gel benimle ol oturup yıldızlardan
Bakalım dünyadaki neslimize
Ordaki sevgililer özenip birer birer
Gün olur erişirler ikimize"*

2000’li yıllarda yapılan pop şarkıları “eğlence kültürü” adı altında yapılmaktadır. Ritmin ve biraz da ezginin önemli olduğu bu şarkılarda sözlerin anlamsız olduğu görülmektedir. Son yıllarda ünlenen Tarık Mengüç’ün “Şak Şuka” isimli şarkısı örnek verilebilir.

*“Şak şuka şak şuka şak şuka şaka da şuka
Doyamadım tadamadım yiyemedim şaka da şuka
Şak şuka şak şuka şak şuka şaka da şuka
Doyamadım tadamadım yiyemedim şaka da şuka”*

Öğrencilerin görüşleri doğrultusunda pop müziği şarkı sözlerinin anlamlı olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

1990’larda popülerleşen Arabesk müzik, pop müziğini etkilemiştir. Bunun sonucunda Pop Arabesk türü ortaya çıkmıştır. Bu türün ilk şarkısı olarak Zerrin Özer’in Gönül şarkısı söylenebilir. Günümüzde Arabesk müzik, hem popüler müziğin hem de popüler kültürün şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır.

Günümüzde ise Rock müzik Türk pop müziğinden ayrı bir müzik türü olarak görülmektedir. Rock müzik, pop müziğin sözlerinde ve ezgilerinde sertleşme meydana getirmekte ve teknolojinin gelişmesiyle özellikle gençler arasında, sert müzik dinlemektedir. Müziğin sertleşmesi, Hip - Hop müziğinin ilgi görmesine neden olmaktadır.

Sonuç olarak öğrencilerin yüzde 78,1’i Türk pop müziğinin Rock müziğinden etkilendiğini, yüzde 69,4’ü Arabesk müzikten etkilendiğini, yüzde 57,6’sı GTHM’den etkilendiğini, yüzde 57,4’ü ise GTSM’den etkilendiğini belirtmişlerdir.

Günümüzde Türk pop müziğinin Rock ve Arabesk müzikten büyük oranda etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Türk Pop Müziği'nin 10 - 20 yaş grubu arasında yüzde 75,6 oranında dinlendiği, 5 - 10 yaş grubu arasında yüzde 42,4 oranında dinlendiği, 30 - 40 yaş grubu arasında yüzde 23,2 oranında dinlendiği, 40 yaş ve üzerinde ise yüzde 12,1 oranında dinlendiği görülmektedir. Diğer yaş gruplarına göre, 10 - 20 yaş grubu arasında Türk pop müziğinin yüksek oranda dinlendiği, 40 yaş ve üzerinde ise düşük oranda dinlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

GTSM ve GTHM'de kullanılan sözlerin anlamlı olmasına önem verilirken, günümüz Türk pop müziğinde ise sözlerin anlamlı olması konusuna özen gösterilmediği görülmektedir. Öğrencilerin yüzde 48,8'inin pop müziğinin sözlerinden çok etkilendiği, yüzde 24,9'unun kısmen etkilendiği, yüzde 13,6'sının az etkilendiği, yüzde 12,7'sinin ise hiç etkilenmediği görülmektedir. Öğrencilerin büyük oranda pop müziğinin sözlerinden etkilendikleri görülmektedir. Kızların erkeklere göre, belirgin bir biçimde pop müziğinin sözlerinden etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır.

1960'larda Türk pop müziğinde ezgi, batılı ezgilerin aynen alınarak üzerine Türkçe sözler yazılmasına dayanmıştır. Türk pop müziği 1990'lardaki gelişimiyle Türk müziği ezgilerini simgelemeye başlamıştır. Günümüzde ise Türk pop müziğinin ticarileşmesiyle ezgilerin birbirine benzediği ve eski pop müziği ezgilerindeki özgünlükten uzaklaşmakta olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yüzde 49,6'sının pop müziğinin ezgisinden büyük oranda etkilendiği, yüzde 25,1'inin kısmen etkilendiği, yüzde 13,7'sinin az etkilendiği, yüzde 11,6'sının hiç etkilenmediği görülmektedir. Öğrencilerin yarısının pop müziğinin ezgisinden etkilendiği görülmektedir. Kızların erkeklere göre pop müziğinin ezgisinden daha çok etkilendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin yüzde 60,2'sinin pop müziğinin ritminden büyük oranda etkilendiği, yüzde 19,0'ının kısmen etkilendiği, yüzde 12,6'sının az etkilendiği, yüzde 8,1'inin de hiç etkilenmediği görülmektedir. Öğrencilerin pop müziğinin ritminden büyük oranda etkilendikleri görülmektedir. Kızların erkeklere göre, pop müziğinin ritminden daha fazla etkilendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin en çok pop müziğinin ritminden etkilendikleri, daha sonra ezgisinden etkilendikleri, son olarak da sözlerinden etkilendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin yüzde 72,0'ının ülkemizde pop müziğine önem verildiğini, yüzde 19,0'ının kısmen önem verildiğini, , yüzde 6,1'inin az önem verildiğini, yüzde 3,0'mın hiç önem verilmediğini savundukları görülmektedir. Ülkemizde pop müziğine büyük oranda önem verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin yüzde 53,2'sinin pop müziğinin duyguya önem verdiğini, yüzde 24,8'inin kısmen önem verdiğini, yüzde 6,3'ünün hiç önem vermediğini savunduğu görülmektedir. Pop müziğinde duyguya büyük oranda önem verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gün içinde ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yüzde 22,4'ünün pop müziğini çok fazla dinlediği, yüzde 23,6'sının çok dinlediği, yüzde 22,3'ünün kısmen dinlediği, yüzde 20,5'inin az dinlediği, yüzde 11,2'si ise hiç dinlemediği görülmektedir. Öğrencilerin genel olarak gün içinde pop müziği dinledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

Müzik, eğitimde olmazsa olmaz bir alandır. Bireylerin eğitimsel sürecinde müzik önemli yer tutmakta, duyuşsal ve bilişsel yönden geliştirmektedir. Doğumdan itibaren insanlar duyma yeteneği kazanmakta, çevrede var olan sesleri belleğine yerleştirmektedir. Müzik, özellikle ilköğretim dönemindeki çocuklara bilimsel olarak kazandırılmalı ve duyu dünyalarına düzenli olarak yerleştirilmelidir.

Pop müzik, tüm dünyada büyük oranda ilgi duyulan bir müzik türüdür. Özellikle ilköğretim çağındaki öğrencilerin zevkle dinlediği göz önüne alındığında, popüler müziğin toplum yararına kullanılabilirliği yönünde teoriler geliştirmeli ve uygulanmalıdır. Ancak pop müziğinin tamamen topluma zararlıymışçasına takınılacak tutumlar, popüler müzikten toplum yararına elde edilebilecek olası unsurları da azaltacak ve yok edecektir.

Müzik videosu, popüler şarkıların tanıtılması amacıyla müzik endüstrisi tarafından üretilen ve bir şarkının söz dahil müzikal unsurlarını görselleştiren bir formdur (Çelikcan, 1996 : 1). Medya ve müzik şirketlerinin müzik videolarının oluşmasında büyük rolleri vardır. Bu bakımdan müzik videoları da meta haline gelmiştir. Bundan dolayı gençler müzik videolarını seçerken bilinçli ve seçici davranmaları gerektiği vurgulanmalıdır.

Öğrencilerin pop müziğinden olumlu veya olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir. Öğrenciler olumlu yönde davranış kazandıracak pop şarkıcılarına ve şarkılarına yönlendirilmelidir.

Özel televizyon ve radyoların kurulması müziğin metalaşmasına neden olmuştur. Özellikle yapılan müzik programlarında hedef olarak ülkemizin çoğunluğunu oluşturan genç kesim seçilmiştir. Gençler müzik programlarını seçerken seçici davranmalıdırlar.

Günümüzde Türk pop müziğinin sözleri eğlence kültürü adı altında yazılmaktadır.Şarkı sözlerindeki kelimelerin özü değiştirilmiş, cümleler ise anlamsızlaştırılmıştır. Öğrencilerin Türkçe ifade gücünde ve kendilerini doğru ifade edebilmelerinde pop müziğinin etkisinden dolayı şarkı sözlerinin anlamlı olmasına dikkat edilmelidir.

Bir isyanın, başkaldırının, yabancılaşmanın müziği olarak nitelendirilen Arabesk müzik, hem popüler müziğin hem de popüler kültürün şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Son yıllarda pop müziğini de etkilediği görülen arabesk müzikle, kendine ve topluma yabancılaşan, hayatlarında isyanı barındıran bireyler yetiştirilmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin Arabesk müzik dinlememeleri gerektiği söylenmelidir.

Pop müziğin etkilendiği diğer müzik türleri GTSM ve GTHM'dir. Bu müzikleri içinde barındıran pop şarkılarına öğrenciler özendirilmeli ve bu müzik türlerini dinlemeye teşvik edilmelidir.

Araştırma sonucuna göre 10 - 20 yaş grubu arasında Türk pop müziği daha çok dinlenmektedir. Bundan hareketle medyanın ve müzik şirketlerinin bu yaş grubunu hedef aldığı unutulmamalıdır.

Popüler müziğin ilk örneklerinin, duyguya önem verdiği görülmektedir. Şimdi ise ticari kaygılarla yapılan şarkıların ömrü bir gün sürmektedir. O dönemlerdeki sanatçıların bu müziğe verdiği önemle şimdiki sanatçıların verdiği önem arasında büyük farklar vardır. Günümüzdeki pop şarkıları ise günlük tüketilmekte ve şarkıcılar kısa süre sonra unutulmaktadır. Teknolojinin getirdiği kolaylıklar da müziğe kolay ulaşılmasını ve bu müziğin günlük tüketilmesini sağlamaktadır. Bundan dolayı öğrencilerin, nitelikli Türk pop müziği şarkıları dinlemeleri gerektiği belirtilmelidir.

Sonuç olarak günümüz Türk pop müziği şarkılarının ticari amaçla yapıldığı görülmektedir. Say'ın vurguladığı gibi önemli olan, kaliteli olanın hiç olmazsa hakettiği oranda sunulmasına özen gösterilmesinin gerekliliğidir. Bu noktada toplumun yaşam kalitesini yükseltecek pop müziği üretiminin temel alınması gerekir. Toplumsal müzik zevkinin ve bilincinin geliştirilmesi sanat değeri olan şarkı ve türkülere yönelimini sağlayacak ve müziğin toplumu sağlıklı bir biçimde yönlendirdiği görülecektir.

KAYNAKÇA

ALEMDAR, Korkmaz ve Erdoğan, İrfan (1994), **Popüler Kültür ve İletişim**, Ankara: Ümit Yayıncılık.

APAYDIN, Gökçen Ertuğrul (2001), “**Popüler Kültür ve İktidar Sorunu**”, Muğla Üniversitesi Sbe Dergisi, Bahar 2001, S. 4, s. 30-47.

ASLANTÜRK, Zeki (2001), **Araştırma Metot ve Teknikleri**, İstanbul: Çamlıca Yayınları.

BATMAZ, Veysel (1981), **Popüler Kültür Üzerine Değişik Kuramsal Yaklaşımları**, Ankara: AİTİA Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu Yayını.

BATMAZ, Veysel (2006), **Medya Popüler Kültürü Gizler**, İstanbul: Karakutu Yayınları.

BELGE, Murat (2003), “**Sanayi ve Popüler Kültür**”, Milliyet, 25 Eylül.

BOLAY, Hayri (1998), “**Erel Güngör’e Göre Bilim ve Teknoloji**”, Bahaeddin Yediyıldız (der.), **Milli Kültür ve Küreselleşme**, Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınevi, s. 205-209.

BROWNE, Ray B., (1988), “**Popular Culture as the New Humanities**” Ray B. Browne ve Marshall W. Fiswick (der.), Bowling State University Ohio, pp. 1-22.

ÇEÇEN, Anıl (1996), **Kültür ve Politika**, Ankara: Gündoğan Yayınları.

ÇELİK, Celalettin (2002), **Şehirleşme ve Din**, Konya: Çizgi Kitabevi.

ÇELİKCAN, Peyami (1996). **Müziği Seyretmek: Popüler Müzik-Medya İlişkileri Açısından Müzik Videosu ve Müzik Televizyonu**, Ankara: Yansima Yayınları.

DİKEÇLİGİL, Beylü (1994), “**Kültür Kavramının Analizi veya Sosyo-Kültürel Gerçekliğin Yapısı Üzerine Bir İnceleme Dünyada ve Türkiye’de Güncel Sosyolojik Gelişmeler**”, “1. Ulusal Sosyoloji Kongresi”, Sosyoloji Derneği Yayınları, s. 37-48.

DURGUN, Şenol (2005), **Türkiye’de Devletçi Gelenek ve Müzik**, Ankara: Alter Yayıncılık.

EAGELETON, Terry (2005), **Kültür Yorumları**, (çev. Özge Çelik), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

ERDOĞAN, İrfan (1999), “**Popüler Kültür: Kültür Alanında Egemenlik Mücadele**”, içinde, Popüler Kültür ve İktidar, Nazife Güngör (der.), Ankara: Vadi yayınları, s. 18-52.

ERDOĞAN, İrfan ve Alemdar, Korkmaz (2005), **Popüler Kültür ve İletişim**, Ankara: Erk Yayıncılık.

EROL, Ayhan (2002), **Popüler Müziği Anlamak**, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

GÜMÜŞTEKİN, A., (2000), **Türk Müzik Tarihine Genel Bakış**, Gaziosmanpaşa Üniversitesi: Konferanslar Serisi.

GÜNEŞ, Sadık (1996), **Medya ve Kültür**, Ankara: Vadi Yayınları.

GÜVENÇ, Bozkurt (1984), **İnsan ve Kültür**, İstanbul: Remzi Kitabevi.

HAVILAND, William A., (2002), **Kültürel Antropoloji**, (çev. Hüsamettin İnanç ve Seda Çiftçi), İstanbul: Kaknüs Yayınları.

KAHRAMAN, Hasan B., (2003), **Kitle Kültürü Kitlelerin Afyonu**, İstanbul: Agora Kitabevi.

KARASAR, Niyazi (1986), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: Bilim Yayınları.

KARASAR, Niyazi (1998), **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: Nobel Yayıncılık.

- KÖSOĞLU, Nevzat (1992), **Milli Kültür ve Kimlik**, İstanbul: Ötüken Yayıncılık.
- KUTLUK, Fırat (1997), **Müzik ve Politika**. Ankara: Doruk Yayınları.
- MERİÇ, M., (2005), **Türk Pop Müzik Tarihi**, Ağustos 2005, <http://www.kalan.com/scripts/Dergi/Dergi.asp?did=5&t=2>
- MOLES, Abraham A., (1983), **Kültürün Toplumsal Dinamiği**, (çev. Nuri Bilgin), İzmir: Ege Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- OK, Akın (2004), **12 Eylül Şiddeti ve Arabesk**, İstanbul: Akyüz Yayın Grubu.
- OKTAY, M., (1996), **Davranış Bilimlerine Giriş**, İstanbul: Der Yayınları.
- OSKAY, Ünsal (2001), **Müzik ve Yabancılaşma: Aristo, Huizinga ve Adorno Açısından Bir Ön Çalışma**, İstanbul: Der Yayınları.
- ÖZBEK, M., (1991), **Popüler Kültür ve Orhan Gencebay Arabeski**, İstanbul: İletişim Yayınları.
- ROBERTSON, Ronald (1999), **Küreselleşme Toplum Kuramı ve Küresel Kültür**, (çev. Ümit Hüsrev Yolsal), Ankara: Bilim Sanat Yayınları.
- SAY, Ahmet (2002), “**Pop Müzik Türleri**”, Müzik Ansiklopedisi, Cilt:4, s. 1044-1049.
- SAY, Ahmet (2002), **Müzik Sözlüğü**, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- SOLMAZ, Metin (1996), **Türkiye’de Pop Müzik Dünü ve Bugünü ile Bir İnfilak Masalı**, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- SOLMAZ, M., (2005), **Türkiye’de Pop Müzik**, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- SÖZEN, Edibe (2001), “**Popüler Kültür Retoriği: Sahiplik İçinde Yokluk, Rağbette Olma ve Sağ Duyu Bilgisi**”, Doğu Batı Dergisi “Popüler Kültür” Özel Sayısı, S. 15, s. 53-63.
- STRİNATİ, Dominic (1995), **An Introduction to Theories of Popular Culture**, London: Routledge.
- SWINGWOOD, Alan (1996), **Kitle Kültürü Efsanesi**, (çev. Aykut Kansu), Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- TAN, Mine E., (1981), **Toplum Bilimine Giriş Temel Kavramlar**, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 97.

TEKELİOĞLU, Orhan (1999), **Ciddi Müzikten Popüler Müziğe Musiki İnkılabının Sonuçları**, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, s. 146-153.

TOLAN, Barlas (1991), **Toplum Bilimine Giriş: Sosyoloji ve Sosyal Psikoloji**, Ankara: Adım Yayıncılık.

TOPÇUOĞLU, Nur N., (1995), **Basında Reklam ve Tüketim Olgusu**, Ankara: Vadi Yayınları.

UÇAN, Ali (1994), **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar**, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UÇAN, A., (2003), **Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü**, Gazi Üniversitesi: Müzik Eğitimi Bölümü.

UÇAN, Ali (2005), **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar**, Ankara: Evrensel Müzikeyi, s. 7-14.

UYGUR, Necmi (1984), **Kültür Kuramı**, İstanbul: Remzi Kitabevi.

WILLIAMS, Raymond (1993), **Kültür**, (çev. Suavi Aydın), Ankara: İmge Kitabevi.

YURGA, Cemal (2002), **20. Yüzyılda Türkiye’de Popüler Müzikler**, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Web Kökenli Kaynaklar

<http://www.mustafayildiz.8m.com/konular/dokumantasyonveonemi.htm>

<http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=261163>

<http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=261164>

http://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrk_pop_m%C3%BCzi%C4%9Fi

<http://www.msxlabs.org/forum/muzik/238501-funk-muzik.html>

<http://www.delinetciler.net/forum/muzik-turleri/66650-conutry-muzik-country-nedir.html>

<http://www.delinetciler.net/forum/muzik-turleri/33772-turk-pop-muzigi-tarihi.html>

www.akdeniz.edu.tr/gse/pop-caz-muznot.doc

http://www.odevarsivi.com/odev_ara/2004_11/ataturk---sanat-ve-muzik-80246.asp

www.guzelhobiler.com/.../dunyada-ilk-televizyon-yayini-ne-zaman-baslamistir-2/

<http://www.blogcu.com/etiket/baird/20>

EKLER

EK. I (ANKET FORMU)

ANKET YÖNERGESİ

Sevgili öğrenciler, bu anket formu, Malatya İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı tarafından yürütülmekte olan "İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Türk Pop Müziğinden Etkilenme Düzeylerinin Değerlendirilmesi" isimli araştırmanın uygulama kısmı ile ilgilidir. Bu araştırma çalışması tamamen akademik bir amaca yöneliktir ve bilimsel bir amaca yönelik olarak kullanılacaktır.

Aşağıdaki sorularda size en uygun seçeneği çarpı (X) işareti ile işaretleyiniz. Yazılacak cevaplar gizli tutulacaktır. İlginize şimdiden teşekkür eder, derslerinizde başarılar dilerim.

Cinsiyetiniz: Kız

Erkek

ANKET SORULARI

		ÇOK FAZLA	ÇOK	KISMEN	AZ	HİÇ
1	Müzik sizin için ne kadar önemlidir?					
2	Ülkemizde Pop Müziği'ne ne kadar önem verilmektedir?					
3	Türk Pop Müziği'ni ne kadar seversiniz?					
4	Yabancı Pop Müziği'ni ne kadar seversiniz?					
5	Türk Pop Müziği videoları sizi ne kadar etkiler?					
6	Gün içinde ne kadar Pop Müziği dinlersiniz?					
7	Türk Pop Müziği'nin kültürümüze olumlu etkileri ne kadardır?					
8	Türk Pop Müziği'nin kültürümüze olumsuz etkileri ne kadardır?					
9	Televizyon yayınlarında Türk Pop Müziği ne kadar yer almalıdır?					
10	Televizyon yayınlarında Yabancı Pop Müziği ne kadar yer almalıdır?					
11	Radyo yayınlarında Türk Pop Müziği ne kadar yer almalıdır?					
12	Radyo yayınlarında Yabancı Pop Müziği ne kadar yer almalıdır?					
13	Eurovision şarkı yarışmasının pop müziğine katkısı ne kadardır?					
14	Eurovision şarkı yarışmasına katılan şarkımızın sözleri ne kadar Türkçe olmalıdır?					
15	Eurovision şarkı yarışmasına katılan Türk Pop Müziği şarkısında yabancı sözler ne kadar yer almalıdır?					
16	Son yıllarda Türk Pop Müziği Arabeskten ne kadar etkilenmektedir?					
17	Son yıllarda Türk Pop Müziği Geleneksel Türk Halk Müziği'nden ne kadar etkilenmektedir?					
18	Son yıllarda Türk Pop Müziği Geleneksel Türk Sanat Müziği'nden ne kadar etkilenmektedir?					
19	Son yıllarda Türk Pop Müziği Rock müziğinden ne kadar etkilenmektedir?					
20	Sizce Türk Pop Müziği 5- 10 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmektedir?					
21	Sizce Türk Pop Müziği 10- 20 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmektedir?					
22	Sizce Türk Pop Müziği 30- 40 yaş grubu arasında ne kadar dinlenmektedir?					
23	Sizce Türk Pop Müziği 40 yaş ve yukarisında ne kadar dinlenmektedir?					
24	Pop müziğin sözleri sizi ne kadar etkiler?					
25	Pop müziğin ezgisi sizi ne kadar etkiler?					
26	Pop müziğin ritmi sizi ne kadar etkiler?					
27	Pop müziğin sözleri ne kadar anlamlı olmalıdır?					
28	Pop müziği duyguya ne kadar önem verir?					